

Tamula järve kaldal avatakse kollane aken

1. juunil kell 20 toimub Tamula järve kaldal National Geographicu (NG) kollase akna pidulik avamine.

Algatus Lõuna-Eestisse kollaste raamide paigaldamiseks tuli Leader-programmi Lõuna-Eesti tegevusrühmadelt ja nii osalesid nad ühiselt rahvusvahelises koostööprojekti „Elu kahe maailma piiril”.

„Eelmisel aastal viidi taas läbi konkurss uute asukohtade leidmiseks. Võru linn tegi ettepaneku raami paigaldamiseks Tamula järve kaldale,” meenutab Võru linnavalitsuse arendusnõunik Tiina Hallimäe kodulinna väärtustava akna sünnilugu.

„Projekti autorite sõnul jutustavad säravkollased raamid lugu ühest erilisest paigast Venemaa ja Läti kõrval ning Euroopa Liidu piiril, kuhu veel ei ulatu urbaniseerunud ja suurtööstuslik maailm. Need on kui aknad kultuuriruumi, kogukonda ja loodusesse,” selgitab ta.

NG kollane raam on justkui kvaliteedimärk paikadele, mida tasub Lõuna-Eestis kindlasti külastada. „NG aknad on paigaldatud piirkonna avastamisväärtustesse paikadesse, et suurendada nende külastatavust ja tutvustada piirkonda laiemale avalikkusele. See algatus on tugevdanud piirkonna identiteeti ja elanike uhkust oma kodukoha üle,” lisab Tiina Hallimäe.

Tamula kaldal, Roosisaare silla juures kauneid vaateid raamistav kollane aken läks maksma ligi 10 000 eurot. Raami tootis ja paigaldas Võru Hallid AS.

Ulis Guth



Nüüdsest väärtustab NG kollane aken ka Tamula randa. >

Võru keskväljaku ehituse käigust

9. aprillil alanud Võru keskväljaku ehitustööde käigus on raadatud kõrg-
haljastus, ümber tõstetud Estonia laevahuku monument, likvideeritud
väljaku alt vana kaugküttetrass koos künaga ja kooritud väljaku alalt
ehituseks kõlbmatu pinnas. Katariina alleele ning Jüri ja Tartu tänavatele
on paigaldatud sademeveetorustikud. Käimas on liivast drenkihi ehitus
ja väljakule tugevvoolukaabelduse rajamine.

Järgmiseks on plaanitud alustada sademeveekanaliseerimise ehitus-
töödega L. Koidula tänaval ja väljakul ning ehituseks sobimatu pinnase
koorimise ja liivast drenkihi ehitusega Jüri, Tartu ja L. Koidula tänavatel.
Pärast liivaaluse valmimist alustatakse killustikust kandekihi ehituse ja
katendi paigaldusega.

Muudatused liikluskorralduses ja bussiliikluses

Seoses Võru keskväljaku ehitusega on suletud Jüri tänav Koidula tänavast kuni Tartu tänavani ning keskväljakuga piirnev Tartu tänav lõik ja Jüri – Tartu ristmik. Katariina tänav mõlemad teelõigud on ehitusperioodiks muudetud kahe-suunaliseks ning nende ääres enam parkida ei saa. Samuti on suletud töötsooni jääv Katariina kiriku esine parkla.

Keskväljaku ehitaja TREV-2 Grupp AS on teinud taotluse väljakuga piirnevate tänavate sulgemiseks, et alustada tehnovõrkude paigaldamisega. Plaanide kohaselt jäävad eespool nimetatud teelõigud suletuks kuni 4. juulini. Ümbersõidud toimuvad Koidula, Roosi ja Karja tänavade kaudu.

Kõigil, kes on harjunud parkima töötsooni vahetus läheduses, soovime kasutada parkimiseks bussijaama juures asuvat, Tartu tänav äärde jäävat ajutist parklat.

Muudatused on ka bussiliikluses – Katariina peatus on üle viidud Karja ja Roosi tänavade vahel Jüri tänavale. Peatuses peatuvad liin nr 1 ja linna sisenevad maakonnaliinid. Liinil nr 1 jääb teenindamata Seminari peatus, uus peatus asub Jüri – Karja ristmiku lähedal. Kaugliinid sõidavad bussijaama ja sealt välja ringtee kaudu.

Liinil nr 11 jäävad teenindamata Seminari väljaku ja Vanalinna peatused. Kasutusele võetakse peatus Kesklinn (kesklinna Konsumi vahetus läheduses).

Palume pöörata erilist tähelepanu liikluskorraldusvahenditele ning teel liikuda võivatele ehitusmasinatele ja -töölistele. Ootame kõigilt mõistvat suhtumist ja vabandame tekkida võivate ebamugavuste pärast!

Tamula rannas 22. juunil 2018

VÕRU LINNA JAANIPIDU

KES ON SEE ÕIGE JAAN?

20.30 Mängib puhkpilliorkester Kungla

21 algavas PEOKAVAS kohtuvad erinevate põlvkondade Jaanid. Peategelased Võrumaa noored. Kaastegevad Lasva naisrahvatantsurühm VURR ja segarahvatantsurühm ning naiskoor Lapi Laulijad

22 Võru linna jaanitule süütamine. Võru Linnavalitsuse tervitused

22.15-01 SIMMAN Mängib Audru Jõelaevanduse Punt

Avatud Väimela Bistoo PUHVET

TASUTA



UMA MEKK TALUTURG

1.-3. juunil kl 10-18
Tornide Väljakul

Tallinna Vanalinna päevadel

www.umamekk.ee



Võru linn – terav okas siili kasukas!

Mai esimeses pooles märkas arvatavasti suurem osa Võru- ja Valgamaa elanikke ringi liikumas ebatavaliselt palju militaarsõidukeid ja sõjaväevormis inimesi. Toimus taas-iseseisvumisjärgse aja suurim sõjaline õppus Siil 2018. Kokku osales õppusel enam kui 13 000 kaitseväelast, kaitseliitlast, reservväelast ning liitlas- ja partnerriikide sõdurit 13 riigist. Võru linn kui Eesti kaitsejõudude üks suuremaid tugibaase oli loomulikult mitmekülselt kaasatud. Esmajärjekorras muidugi Kuperjanovi jalaväepataljoni ja Kaitseväe Lahingukooli asukohana, kuid muuhulgas osalesid õppusel vähemal või suuremal määral kaitseliitlastena ka kõik kolm valitsuse liiget. Erineva pikkusega perioodideks oli kutse õppusele nii linnapeal kui ka abilinnapeadel. Kuna linna päris peata jätta ei saa, siis sai sõlmitud kokkulepe Kaitseliiduga, et linnapea jääb oma liistude juurde ning allkirjutanu osaks langes pikim, 9-päevane õppuseperiood.

Pärast õppuselt naasmist olen meediast lugenud õppusel osalenute erinevaid arvamusi toimunu kohta. On loomulik, et 13 000 inimese kaasamisel saadakse üritusest erinevaid kogemusi ja kuulda saab nii kriitikat kui ka kiitust. Minul ilmselt vedas, sest Kaitseliidu Võrumaa maleva miinipildujapatareil jätkus tegevust kogu õppuse ajaks. Meeskonna koostöö sai paarikümnel korral erinevate lahingpositsioonide sissevõtmisel ja mahajätmisel põhjalikult läbi harjutatud. Lisaks rutiinsed ringkaitseharjutused, vahipostil olemine nii päeval kui ka öösel ja lahingumoonaga laskeharjutus, mille tulemused olid head. Vahelduva intensiivsusega ja mitmete äkiliste muudatustega tegevus – just nagu see sõjategevuse ettenägematutes oludes enamasti on.

Võru linna juhtide poolt õppustel veedetud aeg oli kahtlemata kasulik Eesti kaitsevõimele, kuid mõjutas samal ajal mõnevõrra pärssivalt linnavalitsuse töövoimet. Üksinda kahe või kolme inimese tööd teha ei ole võimalik ja paratamatult said mõned linnavalitsuse töövaldkonnad õppuste ajal vajalikust väiksema tähelepanu osaliseks. Midagi olulist siiski tegemata või päris seisma ei jäänud ja kindlasti jõuame linnavalitsuses kõigega jälle ilusti järje peale. Eesti riigi kaitsevõime peab praegusel globaalpoliitiliselt äreval ajal olema meie esimeste prioriteetide seas ja siin on Võru linnal suure väekontingendi asukohana ja võrumaalastel piiriäärsete asukadena mängida tähtis roll.

Kuigi suurõppus sai läbi, on linnavalitsusel ja -volikogul aktuaalsena päevakorras riigikaitseteemaline arutelu. Kaitseväärenguplaanid näevad lähiaastatel ette kutsealuste arvu suurendamist veerandi võrra ning Kaitsevääre tulejõu ja kiirreageerimisvõime suurendamist. Selleks vajab Taara linnak täiendavat maad ning Kaitsevääre on esitanud linnale planeeringu algatamise ettepaneku, et laiendada vaba riigimaa arvel Kuperjanovi jalaväepataljoni kasutada olevat pinda. Tegemist on linna ühe suurema tööandja ja maksutulu tooja ülimalt olulise arenguküsimusega, mida linnavalitsus ja linnavolikogu juba sel kuul koos Taara piirkonna elanikega täie tõsidusega vaagima hakkab. On loomulik, et pataljoni lähipiirkonna elanikel tekib seoses pataljoni laienemise plaaniga hulgaliselt küsimusi ja on erinevaid arvamusi. Soovime koos Kaitsevääre esindajatega kõik arvamused ära kuulata ja ühises arutelus jõuda kõigile osapooltele sobiva lahenduseeni. Linnavalitsuse ülesandeks on riigi kaitsestruktuuri arengu võimaldamise kõrval ka kohalike elanike elukeskkonna ja heaolu eest hoolitsemine. Kaitsejõudude tegevus ja asumine Võrus on seni linna arengule vaid kasuks tulnud ja Võru on arenenud üheks tugevamaks okkaks Eesti siili kasukas. Kindlasti on võimalik leida mõistlik lahendus ka uuele arenguvajadusele.

Soovin selleks meile kõigile head koostöötaht ja üksteisemõistmist!

Sixten Sild,
abilinnapea

Kohalik keel ja eripära Võru Lastefestivalil: Jänku-Juss õpib koos lastega võru keelt

Koostöös Võru Instituudiga läks aasta alguses hoogsalt käima projekt õpetada lastele ja noortele Võrumaa ajalugu, kultuuri ja võru keelt läbi erinevate sündmuste. Õpitoad leiavad aset Võrumaa Spordiliidu poolt korraldataval jooksudel, suvel Võru Lastefestivalil ja talvel Võru Kandes toimival talvefestivalil.

Võru keelt õpib koos lastega kõigile tuntud Jänku-Juss, kes on siiaaani lapsi rõõmustanud läbi Jänku-Jussi raamatute ja multafilimide, millest osad on tõlgitud ka võru keelde.

Jänku-Juss on osalenud kahel Võrumaa Spordiliidu poolt korraldataval jooksul: Vaskna järve jooksul ja Tamula järve jooksul. Võrukeelsete sõnade õppimine läbi jooksu ja mängulise tegevuse on olnud väga vahva. Soojendusvõimlemist tehakse saanud koos lastega võru keeles selgeks õppida kehaosad, laulnud võru keeles laulu „Pödral maja metsa sees“ ning mänginud vanu häid rahvamänge. Lahendasime ka koos lastega võrukeelset ristsõna.

Järgmine sportlik-mänguline õpituba toimub Võru – Väimela maanteejooksul 31. mail.

Kristi Vals,
lastefestivali projektijuht



Võru Lastefestival 28.–29. juulil. Laste lemmiktöötod:

- „Välekil on tuli“: annab ülevaate muinasajast ja talulaste mängumaast, eesmärgiga elustada seeläbi ajalooõpikutele tuntud Tamula muinasala.
- Võru Instituudi hoovis saab koos Jänku-Jussiga õppida võru keelt, mängida võrukeelset Aliast, laulda ja tantsida ringmänge, valmistada rinnamarki ja tutvuda võrukeelsete raamatutega.
- Jänku-Juss viib rõõmsaid mängu läbi ka vabal laval.
- Muinasjututehases saavad lapsed kehastuda oma lemmikmuinasjututegelasteks.
- Fr. R. Kreutzwaldi Memoriaalmuuseumis rõõmustavad külastajaid Kreutzwaldi loomingust pärit muinasjututegelased, jutustatakse Kreutzwaldi muinasjutte ning meisterdatakse muuseumi meeneid. Mõlemal päeval on kohtumine Kalevipojaga, kes viib muuseumiõuel läbi liisu heitmist.
- Nädal enne festivali algust soovime kutsuda kõiki lastega peresid kohvikutesse ja viia läbi lastepäraste toitude näda. Sel aastal tuleb lisategevusena kohapeal koos lastega võrukeelsete ristsõnade lahendamine.
- Nii nagu eelmisel aastal on ka sellel aastal festivalil laadaala, kuhu kutsume kaupleva kohalikke käsitöömeistreid, kes pakuvad tooteid lastega peredele. Lapsed ja noored on ka ise oodatud müüma enda meisterdatud küpsetisi, käsitööd jne.

Taara kaitsevaelinnaku laienemine – kutse ja esmane info üleaedsetele

Miks Taara laieneb?

Kaitseväärenguplaanid näevad järgnevate aastate jooksul ette ühes aastas väljaõppe läbivate ajateenijate arvu suurendamise seniselt 3200 inimeselt 4000 mehe ja naiseni. Taara linnak on täna üks Kaitsevääre moodsamaid väljaõppekeskusi, kus on heal tasemel nii väljaõppe- kui ka olmetingimused. Suurem arv ajateenijaid tähendab ka rohkem varustust ladudes, rohkem sõidukeid parkimisplatsil ja muud sellega kaasnevat. Nii ongi lähitulevikus vajadus linnaku praeguse territooriumi laiendamise järele, et ehitada täiendavad transpordi hoiualad ja laod varustuse hoidmiseks. Ladudes ei hakata hoidma lõhkeainet ega midagi muud sellist, mis oleks naabrusele ohtlik.

Ajateenijate arvu suurendamine tähendab Võru linnale ka lisatöökohti ning elavdab kaupade ja teenuste tarbimist piirkonnas. Mitte vähem oluline on ajateenijate arvu suurendamine ja selleks vajalike tingimuste loomine julgeolekuaspektist – 2. jalaväebrigaad arendatakse täielikult välja 2022. aastaks, mis suurendab oluliselt Kaitsevääre tulejõudu, kiirreageerimisvõimet ja Lõuna-Eesti julgeolekut tervikuna.

Mida see Taara naabruskonnale tähendab?

Nagu juuresolevalt joonisel näha saab Taara linnak uue väljapääsute läbi Kaubajaama tee. Peapääs ja igapäevane tihedam liiklus jääb käima Kose tee 3a pääsle kaudu, täpselt nagu seni. Kaubajaama tee jääb varuväljapääsuks, mida Kaitsevääre igapäevaselt kasutama ei hakka. Ümberkaudsetele elanikele linnaku laiendamine suuri muudatusi ei tähenda, sest ka tulevikus jääb Kaitsevääre territooriumi ja elamumaa vahele mõnekümne meetri laiune puhverala. Laiendatavale alale ei planeerita väljaõpperajatisi, seega pole ette näha ka harjutustegevustest tuleneva müra erilist suurendamist.

Taara linnak on õigustatult uhke kõrghaljastuse ja heade teenistustingimuste üle, nii jääb see ka tulevikus.

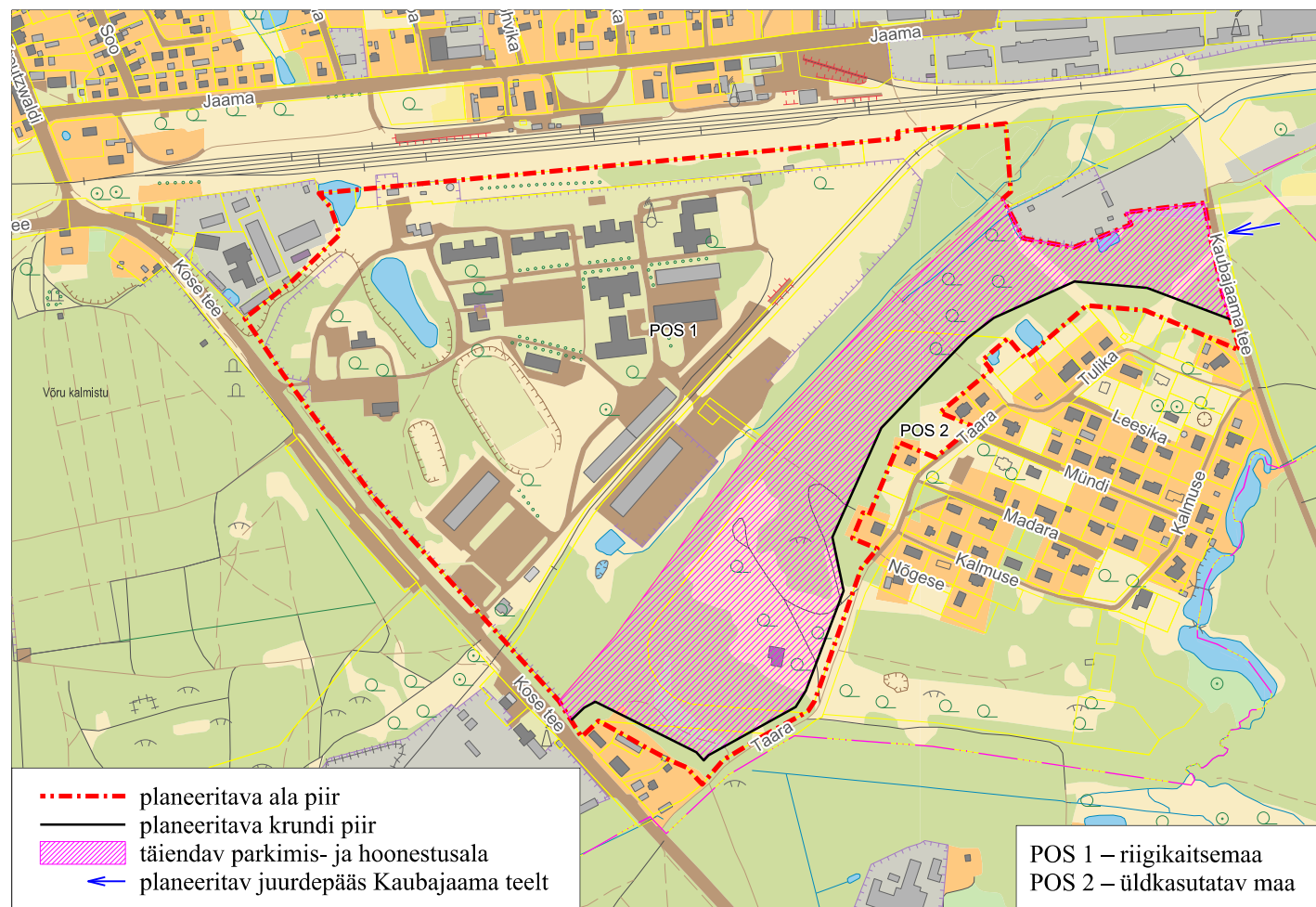
Planeeringu protsess

Praeguseks on Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus esitanud Võru linnavalitsusele taotluse linnaku laiendamiseks vajaliku detailplaneeringu algatamiseks. Pärast kohaliku omavalitsuse poolt detailplaneeringu algatamist ning lähteseisukohtade väljastamist koostatakse lähteseisukohtadele vastav täpsustatud eskiislahendus ning seejärel ka detailplaneeringu põhilahendus. Mõlemad tutvustatakse avalikult ning mõlema kohta saavad kõik huvilised esitada omapoolseid ettepanekuid ja arvamusi, mida edasises planeerimisprotsessis kaalutakse ja arvestatakse. Planeeringu kehtestamise otsustab Võru linnavolikogu.

Esimene kohtumine

Kuna Taara linnaku laienemine on arusaadavalt oluline teema nii väeosa lähimbruse kui ka kaugemal elavate inimeste jaoks, on väga oluline kõik huvitatud isikud juba eos detailplaneeringu menetlusprotsessi kaasata. Info jagamiseks ning võimalikele küsimustele vastamiseks toimub esimene kohtumine kõigile huvilistele 28. mail kell 18 Taara linnakus. Kohtumisel on esindatud nii 2. jalaväebrigaadi, kaitseministeeriumi, Riigi Kaitseinvesteeringute Keskuse kui ka Võru linnavolikogu ja linnavalitsuse esindajad. Osaleda soovijad peaksid hiljemalt 17.45 olema Taara linnaku peapääsle (Kose tee 3a), kust nad juhatakse edasi kohtumise toimumispaika linnaku auditooriumis. Kindlasti tuleb Kaitsevääre territooriumile sisenemiseks kaasa võtta isikut tõendav dokument.

Sander Mändoja,
nooremleitnant,
2. jalaväebrigaadi teabeohvitser



VÕRU LINNA LEHT

Toimetuse ootab kaastöid ja reklaame e-posti aadressil
ulis.guth@voru.ee

Väljaandja:
Võru Linnavalitsus
Jüri tn 11, 65620 Võru
Toimetaja: Ullis Guth
Tel: 512 0787
Teostaja: OÜ Meedium

Ajalehe järgmine number ilmub 21. juunil.

KESKKONNAHOID

Sorteerimissüsteemidest Võru linna avalikel üritustel

Võru linnavalitsus on saanud Keskkonnainvesteeringute Keskuselt (KIK) toetuse projektile "Sorteerimissüsteemid Võru linna avalikel üritustel".

Keskkonnaprogrammi projektimeede on ellu kutsunud avalikel kogunemistel jäätmete liigiti kogumise arendamiseks, sealhulgas jäätmete liigiti kogumise süsteemide soetamiseks.

Võru linnas toimub aastaringelt erinevaid rahvarohkeid üritusi: rattapäev, Võru linna sünnipäev, lastefestival, jõululaat, kus on väga oluline prügimajanduse korrektne toimimine, sest vabas õhus toimuvatel üritustel tekib palju erinevaid jäätmeid.

Korraldaja peab organiseerima prahi koristuse, mis on ka üks kuludest. Siiani on kogutud prügi sorteerimata kujul ning tasutud selle äraviimise ja ladustamise eest, samas kui sorteeritud peaks maksma vaid selle eest, mida keskkonnajäätmete tasuta vastu ei võeta.

Mida rohkem on erinevaid kohti, kus inimesed saavad prahti teadlikult sorteerida, seda loomulikum on seda teha, kuna inimeste sorteerimisharjumused kinnistuvad.

Teretulemast üritustele ja käitume keskkonnateadlikult!

Anne Vahtla,
haljastuse ja linnakujunduse spetsialist



KESKKONNAINVESTEERINGUTE KESKUS

Projektiga soetati 5 sorteerimissüsteemide komplekti. Erivärvilised konteinerid ja piktogrammidega infotahvlid juhatavad inimesi õigesti käituma. Roheline prügikast on bioprügi (kõik see, mis looduses laguneb), sinine prügikast Eesti pandipakendi märgiga taara ja kollane prügikast segapakendi jaoks (plast, paber, metall, kile – kõik see, mida saab ümber töödelda ja taaskasutada) ning punane prügikast jäätmetele, millega ei ole muud teha, kui prügimäele viia.

Projekti kogusumma on 4710 eurot, linna omaosalus 10%.

< Sorteerimissüsteem hiljuti Võru linnas toimunud rattapäeval.

ARENDUSTEGEVUS

Paju tänav sai uue asfaltkatte

Mai alguses Võrus alanud teetööde käigus sai esmalt uue asfaltkatte Paju tänav.

Tööde käigus freesiti olemasolev amortiseerunud asfaltbetoonkate ning paigaldati uus kate u 3400 m² ulatuses Paju tänava Jüri ja Petseri tänavate vahelisele alale ning linnasauna parklasse. Peale selle on Paju tänava F. R. Kreutzwaldi ja Petseri tänavate vahelisele lõigule kavas rajada ka purukruusast teepeenrad.

Linnamajanduse osakonna juhataja Raiko Palmi sõnul on plaanis uus asfaltkate sel kevadel paigaldada veel Luha tänavale Olevi tn 33 korterelamu sissesõidule ja Jüri tänavale Jüri tn 71 ja 73 korterelamute vahelisele sissesõidule. „Asfaltkatte remonttööde kohustus 5000 m² ulatuses ühes aastas sisaldub tänavahoolduse hankelepingus ja selle kuumaksumuses ning selle eest eraldi ei tasuta,” täpsustas ta.

Lisaks on Võru linnavalitsus peagi korraldamas riigihanget u 36 000 m² mustkatte paigaldamiseks. Tööde täpne maht ja katte paigaldamise asukohad selguvad pärast hanketulemuste selgumist.

Ulis Guth

Võru linna rajatakse EOK ja Coca-Cola Fondi toel välijõusaal

Eesti Olümpiakomitee ja Coca-Cola Fondi toel rajatakse 12 omavalitsuse, sealhulgas Võru linna territooriumile välijõusaal (pildil). Toetuse vääriliseks osutunud omavalitsused valiti konkursil „Liikumine teeb erksaks” 61 taotluse seast.

Võru linn soovib konkursi raames rajatava välijõusaali paigaldada Tamula ranna piirkonda (Vee tn 4b), Eestis ainulaadse betoonist skatepargi vahetusse lähedusse. „Asukoha valikul lähtusime sellest, et piirkond on kujunemas populaarseks erinevast vanusest inimeste aktiivse liikumisharrastuse ja õuespordi harrastamise kohaks,” selgitas Võru linnavalitsuse arendusnõunik Tiina Hallimäe.

Lisaks Võru linnale hakkavad välijõusaalid asuma Toilas, Sillamäel, Märjamaal, Haapsalus, Paides, Pärnus, Tõrvas, Sauel, Rakveres, Kosel ja Vormsil, teatas Eesti Olümpiakomitee büroojuht Jaanika Eilat.

Ulis Guth



LINLANE KÜSIB

Miks on lõpetamata Kuperjanovi pataljoni ja Laane võrgupiirkonna kaugküttetrassi ehituse taastamistööd?

Vastab Danpower Eesti AS tehnikajuht Juhan Aguraiu

Tööde lõpetamine on viibinud tulenevalt peatöövõtja KVL Tehnika OÜ pankrotimenetlusest, mis sai alguse aasta alguses. Pärast pankrotimenetluse lõppu saab Danpower Eesti AS alustada uue hanke läbiviimisega ehitustööde lõpetamiseks. Tööde teostamisele kulub hinnanguliselt paar kuud. Me ei oska hetkel öelda, kuidas pankrotimenetlus edasi kulgeb, kuid usume, et hiljemalt sügiseks on tööd lõpetatud. Hetkel on taastamata Kubja ja Kose teede kõnniteed ning ajutine kate Kubja tee sõiduteel tuleb asendada püsiva kattega. Lisaks tuleb teha väiksemaid parandustöid ning ehitusplatside korrastamist.

Kuniks tööd pole lõpetatud, palume jalakäijatel kasutada Kose ja Kubja teedel kõnniteid teisel pool teed. Mujal ei tohiks inimeste tavapärase liikumine häiritud olla. Kui objekti seisukord põhjustab kellelegi probleeme ligipääsuga oma kinnistule, siis palun andke sellest Danpowerile teada. Palume tekkinud ebamugavuste pärast vabandust!

KUU PILDIS

Hetki Võru linnas toimunud talgutest

5. mail toimunud Teeme Ära talgupäeval Võrus võis mitmel pool näha linnaruumi korrastavaid ja kaunistavaid vabatahtlikke.

Võru linnavalitsuse eestvedamisel toimus Tallinna mnt 2, Abris OÜ kinnistut piirava aia värvimine Põlva ja Rõuge kihelkonna tunnusvärvides. Triibukangast meenutav kunstiteos "Kahe kihelkonna piiril" valmis nii, et iga aialipp värviti etteantud koodi järgi, proportsioonis muustriga.

Võru kalmistu kinnistul toimusid heakorratööd ning Luha tn kergliiklustee ääres kodanikualgatusel prügikoristustalgud. Peale nimetatud ettevõtmiste oli linnas kavas veel terve rida erineva iseloomuga aktsioone.



Talgulised Tallinna maanteel, taustal ühise kätetööna valminud kunstiteos "Kahe kihelkonna piiril".



Heakorratööd Võru kalmistu kinnistul ja kodanikualgatusel toimunud prügikoristustalgud Luha tn kergliiklustee ääres.

LINNAVALITSUSE JA LINNAVOLIKOGU TEATED

Võru linnavalitsuse istungitel



Ürituste koos-
kõlastamine ja
maa-alade sulge-
mine

Mittetulundus-
ühingule Võro Selts
VKKF anti nõus-
olek avaliku ürituse
„Uma Pido laat“
korraldamiseks
2. juunil kell 9-14
ning luba sulgeda
liikluseks kell 6-15

vastavalt asendiplaanile Jüri tänav Tartu tn ja
Vabaduse tn vahel kauplajate alana ning Kesk-
linna park õpitubade läbiviimiseks.

Kristiina Mustole anti nõusolek avaliku üri-
tuse „Tamula rannazumba“ korraldamiseks 3.,
10. ja 17. juulil kell 18–20 Võru linnas Tamula
supelrannas.

Kaitseväge Ühendatud Õppeasutuste Lahin-
gukoolile anti nõusolek avaliku ürituse “Lahin-
gukooli 98. aastapäeva pühendatud teatejooks”
korraldamiseks 6. juunil kell 9.45–10.30. Jooks
viiakse läbi Võru linna ja valla teedel Kubija
järve ümbruses.

Füüsilisest isikust ettevõtjale Sirle Sillastele
anti nõusolek avaliku ürituse „Võru laat“ korral-
damiseks 25. mail kell 9–16. Liikluseks suletakse
Vabaduse väljak kell 7–17.

Detailplaneeringu koostamise algatamine
Algatati F. R. Kreutzwaldi tn 59c kinnistu ja lä-
hiala detailplaneeringu koostamine eesmärgiga
kaaluda võimalusi ehitusõiguste määramiseks ja
sihtotstarbe muutmiseks. Planeeritava maa-ala
suurus on u 0,7 ha. Maakasutuse sihtotstarbeks
soovitakse määrata 100% elamumaa.

Enampakkumise tulemuste kinnitamine
Kinnitati kirjaliku enampakkumise tulemused
järgmiselt:
• katastriüksus aadressiga Järve tn 28,
Võru (100% elamumaa, pindala 1789 m²)
enampakkumise võitja 10 125 euroga Maarja-
Liisa Kuklase;

- katastriüksus aadressiga Järve tn 39, Võru
(100% elamumaa, pindala 1588 m²),
enampakkumise võitja 15 000 euroga Võru
Tarbijate Ühistu;
- katastriüksus aadressiga Järve tn 41,
Võru (100% elamumaa, pindala 1551 m²)
enampakkumise võitja 15 000 euroga Võru
Tarbijate Ühistu.

**Enampakkumise korraldamine
linnavara kasutusse andmiseks**
Otsustati korraldada kirjalik enampakkumine
linnavara, asukohaga Võru, Tartu tn 25 II korrus
kasutusse (üürile) andmiseks järgmiselt:
• üldpindala 109,9 m², alghinnaga 2,24 eurot/ m²;
• üldpindala 13,9 m², alghinnaga 2,24 eurot/ m².
Otsustati korraldada kirjalik enampakku-
mine Tamula supelrannas asuva bangalo ja selle
juurde kuuluvate rajatiste kasutusse andmiseks
5 aastaks alghinnaga 600 eurot suveperioodi eest.

Loa andmine linnavara võõrandamiseks
Võru Muusikakoolile anti luba võõrandada lin-
navara, tiibklaver ESTONIA 104 (inventari nr
0001711, soetatud 2005. aastal, soetusmaksumus
70,30 eurot) läbi enampakkumise. Enampakku-
miste läbiviijaks kinnitatud Võru Muusikakool
valmistab ette ja korraldab esmalt kirjaliku
suunatud enampakkumise Võru Muusikakooli
õpilastele, selle ebaõnnestumisel kirjaliku enam-
pakkumise oksjonikeskkonnas www.osta.ee.

Ehituslubade väljastamine
Otsustati väljastada ehitusload laohoone ehitam-
iseks asukohaga Kivi tn 18 ja kontorihoone
ümberehitamiseks asukohaga Männiku tn 22
ning ehitusluba kaugküttetorustiku ehitamiseks
asukohtadega Tartu tänav T1, Vilja tänav, Vaba-
duse tänav T1, Võrumõisa tee 2, Võrumõisa tee
4, Võrumõisa tee 4a.

Lasteaedades uute rühmade avamine
Alates 1. augustist 2018 moodustatakse Võru
Lasteaia Sõleke täiendav tasandusrühm ning
Võru Lasteaia Päkapikk 9. rühma baasil
sobitusrühm.

Isikliku kasutusõiguse seadmine
Anti nõusolek Völsi tee T1 ja Metsa tänav T1
kinnistutele isikliku kasutusõiguse seadmiseks
Elektrilevi OÜ kasuks. Määrati isikliku kasutus-
õiguse alad ja tingimused.

Projekteerimistingimuste kinnitamine
Kinnitati projekteerimistingimused aadressil
Kalevipoja tn 3 kinnistul asuva kuuri laienda-
miseks üle 33% esialgu kavandatud mahust ilma
detailplaneeringut koostamata.

**Võru linna 2018. aasta eelarvest kultuuri-
ja spordiürituste toetuste andmine**
Kinnitati Võru linna eelarvest kultuuri- ja spor-
diürituste antavad täiendavad toetused 2018.
aastaks – kokku 5150 eurot.

**Riigihanke kehtetuks tunnistamine ja uue
riigihanke korraldamine**
Tunnistati kehtetuks riigihanke „Võru laste-
aed Päkapikk hoone rekonstrueerimise pro-
jekteerimine” Hankemenetlus ning otsustati
korraldada uus riigihange „Lasteaed Päkapikk
projekteerimine”.

Riigihanke tulemuse kinnitamine
Riigihanke „Rannavalve teenuse osutamine
Võrus Tamula ja Kubija järvel 2018-2020” võitis
77 391,60 euroga (hind ei sisalda käibemaksu)
AS G4S Eesti.

Riigihanke korraldamine
Otsustati korraldada riigihange „Võru Kesklinna
Kooli sisustus”.

Võru linnavolikogu
istung 16. mail

**Võru linna osalemise lõpetamine
Läänemere Linnade Liidus**
Otsustati, et Võru linn astub välja Läänemere
Linnade Liidust. Võru on saanud hea kogemuse
kaastöös rahvusvahelises organisatsioonis, kuid
täna ei ole antud organisatsioonis osalemine

Võru linna seisukohalt enam otstarbekas ning
antud koostöövorm on ennast ammendanud.

Projektis osalemine
Võru linnavalitsusele anti luba osaleda siht-
asutuse Innove poolt väljakuulutatud Euroopa
Sotsiaalfondi taotlusvooru meetmes „Lapse-
hoiukohtade loomine ja teenusepakkkumise toe-
tamine 0–7-aastastele lastele” projektiga „Võru
linna täiendava tasandusrühma loomine”. Pro-
jekti kestvus on kuni 24 kuud (2018–2020), abi-
kõlblikud kulud kokku kuni 70 560 eurot ning
Võru linna abikõlblik omaosalus projektis kuni
17 640 eurot. Projektile lisanduvad mitteabi-
kõlblikud kulud on kuni 64 440 eurot.

Projektigarantii andmine
Volikogu andis garantii, et Võru linn jätkab
vähemalt viie aasta jooksul, arvates projektiga
abikõlblikkuse perioodi lõppemisest, puudest
tuleneva tegevuspiiranguga inimeste eluruu-
mide kohandamist seaduses sätestatud ulatuses.

**Muinsuskaitsealal paikneva hoone toetuse
kord**
Võeti vastu muinsuskaitsealal paikneva hoone
toetuse kord, mis reguleerib Võru vanalinna
muinsuskaitsealal paikneva väärtusliku hoone
restaureerimiseks ja remondiks ette nähtud toe-
tuse taotlemist, taotluse menetlemist ja toetuse
maksmist.

Toetuse eesmärk on kaasa aidata muinsus-
kaitseala arhitektuuripärandi, linnaehitusliku
eripära ja ajalooliselt väljakujunenud miljöö
säilitamisele, kaitsmisele ja teadvustamisele ning
Võru vanalinna välisilme parandamine.
Korra kohaselt on toetuse maksimaalne
määr kuni 30% toetatava ehitustegevuse mak-
sumusest, kuid mitte rohkem kui 20 000 eurot
ühe hoone kohta.

**MTÜ Terve Võrumaa ja MTÜ Võrumaa
Omavalitsuste Liit ühendamine**
Anti luba mittetulundusühingu Terve Võrumaa
ühinemiseks mittetulundusühinguga Võrumaa
Omavalitsuste Liit, milles ühendatavaks mitte-
tulundusühinguks on mittetulundusühing Terve
Võrumaa ja ühendavaks mittetulundusühing
Võrumaa Omavalitsuste Liit.

OLULINE TEADA

Muudatustest rahvastikuregistris

01.01.2019 jõustub uus rahvastikuregistri seadus, mille § 110 kohaselt kaotavad enne seaduse jõus-
tumist ruumi omaniku nõudmisel tekkinud kohaliku omavalitsuse (Võru linn) täpsusega elukoha
aadressid kehtivuse. See tähendab, et pärast seda teie elukohaandmeid rahvastikuregistris enam pole.
Elukoha andmete kehtivuse lõppemine rahvastikuregistris toob inimesele kaasa ebameeldivusi,
kuna enam ei saa taotleda toetusi ega kasutada riigi ja linna poolt pakutavaid teenuseid (näiteks las-
teaiakoht, elukohast sõltuvad toetused, juhiloa pikendamine jms), samuti ei saa osaleda valimistel.
Seetõttu on väga oluline, et linnakodanikud, kellel puudub rahvastikuregistris konkreetne aadress,
enne uue aasta saabumist oma aadressandmed korrastaksid.

Kuidas toimida?
Palun esitage aegsasti linnavalitsusele praeguse elukoha andmed aadressi täpsusega, et ka järgmisel
aastal oleks teil võimalik kasutada mitmesuguseid omavalitsuse ja/või riigi teenuseid.

Elukohaandmeid saate uuendada, kui esitate linnavalitsusele elukohateate:

- riigiportaalis eesti.ee;
- digiallkirjastatuna e-posti teel;
- linnavalitsuses kohapeal;
- postiga, lisades koopia isikut tõendava dokumendi leheküljest, millel on teie isikuandmed.

Kui teil ei ole täpseid elukohaandmeid võimalik esitada (nt pole üürilepingut ja omanik ei anna registreerimiseks nõusolekut), palun pöörduge linnavalitsuse poole, kes saab teid aidata.

Esitades täpsed elukohaandmed aegsasti, saate ka uuel aastal soovitud teenuseid ega jää neist ilma ning annate oma panuse rahvastikuregistri andmete õigsusesse.

Enamik Eesti elanikke on oma õiged elukohaandmed esitanud, tehke seda teiegi!

Sirje Randver,
registripidaja

TASUB TEADA

Võru ja Põlva maakonnaliinid lähevad üle tasuta bussipiletile

Maanteeameti poolt Võru ja Põlva maakonnas
avalikku liinivedu korraldama volitatud Kagu
Ühistranspordikeskus soovib sel suvel üle minna
tasuta bussisõidule.
„Üldkoosolek jõudis seisukohale, et olemas-
olevaid võimalusi arvestades oleks tark majan-
dusministeeriumi pakutud lahendus vastu võtta,”
ütles ühistranspordikeskuse juhatuse liige Sander
Saar.
Keskus tegi 23. mail Maanteeametile ettepa-
neku kehtestada 0-eurone piletihind alates juu-
list, edasine on Maanteeameti otsustada.

Ulis Guth

ÜLESKUTSE

Enne ehitamist konsulteerige ehitusjärelevalve spetsialistiga!

Ilusate ilmade saabumisega on Võrus näha aktiivset ehitustegevust, paraku ka omavolilist.
Ehitusloata ehitustegevusega kaasnevate arusaamatuste vältimiseks palub Võru linnavalitsus eelnevalt konsulteerida ehitusjärelevalve spetsialistiga.
Paljudele on teadmata, et ehitusseadustiku kohaselt on nõutav hoone püstitamisele, katuskatte muutmisele, välisseina katte muutmisele, hoone laiendamisele jne eelnev ehitusprojekt ja ehitusluba (ehitusteatis). Ka alla 20 m² ehitisealuse pinnaga hoone, tünnisauna või varjualuse

ehitusdokumentideta püstitamisel on vajalik järgida tuleohutuse ning Muinsuskaitseameti nõudeid. Linnavalitsuse poole tasub pöörduda ka juhul, kui teile kuuluvate hoonete andmed ei vasta ehitisregistri andmetele.

Täpsem info:
Rain Raitar,
Võru linnavalitsuse
ehitusjärelevalve spetsialist,
tel 785 0934,
e-post rain.raitar@voru.ee

ETTEVÕTLUS

Arengusprint ärgitab tulevasi naisettevõtjaid tegudele

Kagu-Eesti Innovatsioonikeskus (KEIK) korraldas 10. mail Võrus esimese arengusprindi ettevõtlushuvilistele naistele, kel soov luua tulevikus oma äri.

KEIK-i juhatuse liige ning arengusprindi peakorraldaja Anita Hoole sõnul meelitas kolmeetapiliseks planeeritud üritustesarja avapäev Võru kohale üle kuuekümmne huvilise nii Võru, Valga kui ka Põlva maakonnast.

Tasuta üritust modereeris tuntud ettevõtja Kuldar Leis. Inspiratsiooni jagasid Aigar Pindmaa ning mitmed kohalikud edukad ärinaised – teiste hulgas terapeut-koolitaja Kreet Rosin, käsitööküünalde valmistaja Merilin Alve, maaelu edendaja Karin Sepp ja rahvariiete valmistaja Margit Mehilane.

„Meie eesmärk on soosida ettevõtlust ning inspireerida kõiki neid Kagu-Eesti naisi, kes on mõelnud ettevõtlusega alustamisele,“ selgitas Anita Hoole arengusprindi ideed. „Arengusprindi vaba õhkkond loob suurepärase võimaluse astuda oma äriidee elluviimiseks esimesi samme.“

Hoole sõnul olid kõik esimese arengusprindi ettekanded inspireerivad ja hoogu andvad ning osalejatelt saadi hulganisti positiivset tagasisidet. Arengusprindi partneriteks on ka Võrumaa Arenduskeskus ning Eesti Töötukassa. Järgmisel etapil, mis toimub 7. juunil, tutvustavadki viimased juba konkreetsemaid võimalusi oma ettevõtte käivitamiseks. Samuti



Sissejuhatuse üritusele tegi Võrumaa Arenduskeskuse juhatuse liige Tiit Toots. Foto: erakogu

ruumides tegutsev KEIK on koduks juba rohkem kui sajale ettevõttele. Anita Hoole sõnul pole KEIK siiski pelgalt ruumide rentija, vaid on võtnud endale ka sotsiaalse vastutuse kohaliku elu edendamiseks. Kolm nädalat tagasi toimus KEIK-is Võru maakonna arengustrategia aväritus.

Lisainfo:
Anita Hoole, KEIK-i juhataja, tel 510 6976

Jaan Olmaru,
kommunikatsioonijuht

Võrumaa Turismiinfokeskuses saab vaadata meenekonkursi töid

1. mail avati Võrumaa Turismiinfokeskuses koos turismihoojaga ka Võru maakonna meenekonkursile laekunud tööde näitus.

Möödunud aasta lõpul Võrumaa Arenduskeskuse väljakuulutatud meenekonkursi eesmärk oli laiendada valikut Võru maakonnas pakutavatest meenetest, mis seovad meie piirkonna külalisi toredate elamustega ning on meeldejäädavaks kingiks ja meenutuseks umma-muudu kandist. Konkursile esitatud töid iseloomustasid uut Võru maakonda, siinset looduslikku ja kultuurilist eripära, Vana-Võromaa ja Setomaa kultuuriruumi. 4. aprillil

kogunes Võrumaa omavalitsuste, käsitöö-, kultuuri- ja turismiorganisatsioonide esindajatest koosnev žürii ja valis välja parima Võrumaa turismimeene ja esindusmeene.

Esindusmeene kategooria võitjaks tunnustati Riine Latseruse kootud torusallid, mille idee oli inspireeritud erinevate rahvariiete seelikutriibustikust ja kirivöö motiividest. Turismimeene kategooria võitjaks tunnustati Roosiku OÜ toodetud käsitööšokolaad, kus tahvlite ümbrise disainisid Võru maalt pärit noored kunstnikud.

Eripreemia otsustati välja anda Võru Kreutzwaldi Kooli

ettevõtlusringi minifirma RaKS esitatud Vurrile, mida on võimalik kasutada ka näpuvurrina ja nõõrvurrina.

Võru linn andis välja eripreemia esindusmeene kategoorias keraamikasarjale „Linnud“, autor Eerika Aasa, ja turismimeenele Pross-Tamula järv, autor Eduabi OÜ.

Konkursile laekus 23 eset esindusmeeneks ja 19 eset turismimeeneks. Valikus oli väga palju originaalseid ja toredaid ideid, mis väärivad tunnustamist. Kõiki esitatud töid saab Võrumaa Turismiinfokeskuses vaadata juuni lõpuni.



Esindusmeene kategooria võitja – Riine Latseruse kootud torusallid.

Katrin Volman,
SA Võrumaa Arenduskeskuse kodaniküihenduste konsultant

Eesti mööblitööstuse ettevõtjad osalesid Salone Del Mobile 2018 messil Itaalias Milanos

18.-20. aprillini kestnud messikülalustuse raames külastati Salone Del Mobile 2018 messi Milanos, mis on üks maailma suurimaid mööblitööstusele suunatud disaini ja uusi suundi tutvustav mess maailmas. Mess toimub iga aasta aprillikuus Milano messikeskuses Fiera Milano-Rho.

Messikülalustuse teisel päeval külastati Itaalias Meda to Monza piirkonnas asuvat kolme ettevõtet. Ettevõtte Penelope Oggi Spa toodab mööblitööstuse jaoks nahka, seda toodetakse kõikidele mööblitööstuse sektoritele. Caimi Giuseppe teeb ainult disainitooteid (pehme mööbel) eritellimuste alusel ja Vimercati on luksusliku mööbli tegija, nendelt tulevad kõik mööblitoodete nikerdatud/kullatud osad. Ettevõtete külalustuse Itaalias korraldas ettevõtjatele Eesti Suursaatkond Roomas.

Salone Del Milano mööblimesil osalesid ettevõtjad kuuest Eesti maakonnast sh 11 ettevõtet. Messikülalustusel osalesid: Võrumaa, Järvamaa, Saaremaa, Viljandimaa, Tartumaa, Hiiumaa ettevõtted. Messil osalesid ettevõtted: A&EdWood OÜ, Woodman OÜ, Velma Mööbel OÜ, Sternoberg OÜ, Rectus Wood OÜ, Conectra OÜ, Võru EMPAK AS, Taikse Puit OÜ, Welcomest OÜ, Jürgeni Tisleritööd ja Wermo AS. Ettevõtjate messikülalustuse organiseeris SA Võrumaa Arenduskeskus koostöös maakondlike arenduskeskuse võrgustikuga. Messireisil osales ka MTÜ Eesti Mööblitootjate Liidu esindaja. Messikülalustust kaasrastas Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus Euroopa Regionaalarengu Fondi toel.

Ettevõtjad jäid korraldatud messiga rahule ja tagasiside messikülalustusele oli positiivne. Ettevõtjad hindasid messikülalustuse kasuks kõige enam seda, et nähti uusi lahendusi ja saadi uusi ideid ning hangiti uusi kontakte.

Ivi Martens,
SA Võrumaa Arenduskeskuse atesteeritud ettevõtluskonsultant



SOOJAMAJANDUS

Danpower Eesti langetas Võrus kaugkütte hinda

Võru kaugkütteettevõtte Danpower Eesti AS langetas alates 1. maist 2018 Võrus kaugkütte hinda seniselt 55,27 €/MWh-lt 54,53 €/MWh-ni, millele lisandub käibemaks. Soojusenergia hind alanes tänu efektiivsemale tootmisele ning kaugküttevõrgu laiendamisele.

Danpower Eesti juhatuse liige Kairi Wolff selgitas, et alates 2012. aastast, mil Danpower alustas Võrus

teenuse osutamist, on ettevõtte investeerinud Võru kaugküttevõrkku 4,5 miljonit eurot.

„Viie aasta suurimad investeeringud on olnud 1,3 miljonit eurot maksmatav võrkude renoveerimine, mis on aidanud suurendada katlamaja efektiivsust ca 10% võrra, ning ka Võru kaugküttevõrgu laiendamine investeringumahuga ca 1,2 miljonit eurot,“ täpsustas Wolff.

Võru soojatootmine põhineb ca 97% ulatuses biomassil – hakkpuidul. Möödunud aasta vihmased ilmad viisid alla toormaterjali kvaliteedi ning kuna toormaterjali kättesaamine metsast oli raskendatud, siis ka hakkpuidu hind tõusis.

„Oleme pidanud sama energia kättesaamiseks suurendama kütuse kogust, kuid ometigi on meie katlamajade energiatõhusam soojatootmine taganud kaugküttevõrgu

kõrge tõhususe ning tänu uutele suurtele soojusvõrguga liitujatele saame lõpphinda sel aastal alandada,“ selgitas Wolff.

Danpower Eesti kaugküttevõrguga liitus möödunud aastal muuhulgas Kaitseväge Taara linnak – selle projekti raames ühendati Võru kesklinna võrguga ka muidu amortiseerunud katlamajaga Laane võrk. Teiseks suuremaks liitujaks oli mööblitootja AS Wermo, kes otsustas kaugkütte kasuks tänu aastaringsele tarnekindlusele. Lisaks neile liitus 2017. aastal Võru

soojusvõrguga kuus väiksemat hoonet.

Wolffi sõnul jätkab Danpower Võru kaugküttevõrgu arendamisega, investeerides sel aastal 1,2 miljonit eurot efektiivsesse tootmisesse ning võrgu laiendamisse.

„Planeeritud tööde hulgas on näiteks Võrusoo katlamaja hakkpuidukatelde juurde suitsugaaside kondensaatori paigaldamine, mis võimaldab muidu keskkonda kadunud soojust suunata soojusvõrku. Seadmes kondenseeritakse veeaur ning kasutatakse ära faasimuutusest

tulev energia. Lisaks puhastab seade suitsugaase tolmu ehk Võru kaugküte muutub seeläbi veelgi keskkonnasõbralikumaks ning tõhusamaks,“ nentis Wolff.

Ta lisas, et lisaks pikendatakse soojavõrku Vilja ja Tartu tänavatel kuni Võru vallamajani, mis samuti sel aastal kaugkütet tarbima hakkab. Suve teises pooles liidetakse Võru soojavõrguga Räpina maantee uusaarendused ja sealsed kauplused.

Danpower Eesti nimel head soovides,
Mari-Liis Ahven

TULEKUL

Kagu-Eesti eelarvamusfestival toob arvajaid kokku üle kogu hukas ilma



Kagu-Eesti eelarvamusfestival toob tänavu 9. juunil juba kolmandat korda kokku mõelda ja arutleda armastavad inimesed, et otsida töde ja valet eelarvamusest – ilm on hukas.

Festivali ilm on hukas täiesti otseses, aga ka ülekantud tähenduses. Ebakõlasid, eelarvamusi ja eksitusi otsitakse eelarvamusfestivalil kokku kuueteistkümmel teemal, sh näiteks metsa tuleviku, Rail Balticu ja muude megatrendide planeerimise teemal, odava viina, maaelu võimalikkuse ja eestlaste kestmise teemal.

Võrumaa Arenduskeskus ning rahandusministeeriumi Võru talitus veavad festivalil kahte arutelu. Sportliku väitluse formaadis vaieldakse läbi see, kas haldusreformiga paika saanud uus haldusstruktuur on see õige järgmisteks aastakümneteks või tuleks viivitamata haldusreformiga edasi minna, eeldades, et jõutud on alles vahetähtsuse. Väitluses asuvad vastamisi Hiiumaa vallavolikogu esimees Aivar Viidik ning Lõunalehe vanemtoimetaja Ülle Harju. Kohtuniku rolli täidab Tallinna Ülikooli avaliku halduse õppejõud Kersten Kattai.

Teise aruteluteemana küsitakse, miks 21. sajandil kaugtöötamist endiselt võõristatakse ning kui kaugtöötamise levikule õlg alla panna, kas see võiks kompenseerida äärealadelt riigitöökohtade järjepidevat kadumist. Arutelu modereerib riigihalduse minister Janek Mägi ning ühes mõtlevad kaugtöötava Saue vallavalitsuse juht Andres Laisk ja praktiseeriv kaugtöötaja Kerli Kõiv.

Kagu-Eesti eelarvamusfestival on Paide arvamusfestivali sõsarüritus, mille fookus on regionaalselt kõnekatel teemadel ning teemasid käsitletakse festivali nimest tingituna eelarvamuslikult.

Eelarvamusfestivali kavaga saab tutvuda veebiaadressil facebook.com/elarvamusfestival.

Eveli Kuklane,
Rahandusministeeriumi Võru talituse kohalike omavalitsuste nõunik

KUU PILDIS

Euroopa päeva tähistamine ja Uma Mekk kevadlaad Võrus

3. mail tähistati Võru Kesklinna pargis Euroopa päeva ja peeti Uma Mekk kevadlaad. Toimusid Euroopa Liidu teemalised debadid kohalike noorte osalusel. Mõnusa meeleolu löid noortebänd Kvint,et, segarahvatantsurühm Hopper ja Nedsaja Küla Bänd. Põnevust pakkusid interaktiivne rattamäng ja viktoriin. Ühtlasi toimus Uma Mekk laad, avatud oli kohvik ja lasteala. Päeva juhtis telekraanilt tuntud Urmas Vaino.



SOTSIAALHOOLEKANNE

Lapsehoiuteenus on toeks abivajavale perele

Järgnev info on mõeldud raske ja sügava puudega laste vanematele või hooldajatele, kellel on vajadus lapsehoiuteenuse saamiseks.

2017. aasta algusest kehtib sotsiaalhoolekande seaduse järgi kohalikul omavalitsusel lapsehoiuteenuse osutamise korraldamise kohustus.

Lapsehoiuteenuse osutamise eesmärgid on toetada last kasvatava isiku toimetulekut või töötamist ning vähendada last kasvatava isiku lapse erivajadusest tulenevat hoolduskoormust. Teenuse saajateks on raske ja sügava puudega lapsed, kelle lapsehoiuteenuse vajaduse hindab kohalik omavalitsus.

Võru linnavolikogu on 14.06.2017 vastu võtnud määruse nr 6 „Lapsehoiuteenus raske ja sügava puudega lapsele”, mille järgi lähtuvalt abivajaduse hindamise tulemustest ja arvestades linna eelarvesse planeeritud rahalisi vahendeid võib linnavalitsus lapsehoiuteenuse osutamist raske ja sügava puudega lapsele toetada järgmiselt:

- sügava puudega lapsele kuni 4000 euro ulatuses kalendriaasta jooksul;
- raske puudega lapsele kuni 1000 euro ulatuses kalendriaasta jooksul.

Julgustame raske ja sügava puudega laste vanemaid või hooldajaid vajadusel pöörduma Võru linnavalitsuse sotsiaalosakonda taotlusega lapsehoiuteenuse saamiseks. Täpsem info vajaminevatest dokumentidest asub Võru linna kodulehel www.voru.ee teenuste ja toetuste kirjelduses.

Samuti kutsume üles inimesi, kellele on olemas juba omandatud lapsehoidja kutse või kes vastavad allpool olevatele lapsehoiuteenuse osutaja kohta kehtestatud nõuetele ning oleksid valmis lapsehoiuteenust

TASUB TEADA

Lasterikkad pered saavad taotleda KredExi kodutoetust

Taotlusvoor avati 7. mail ja taotlusi saab KredExile esitada käesoleva aasta 11. juunini.

Riiklik toetus elamistingimuste parandamiseks ja kaasajastamiseks on mõeldud **vähekindlustatud lasterikastele peredele, kus kasvab vähemalt kolm kuni 19-aastast (kaasa arvatud) last**, kes elavad rahvastikuregistri kande alusel projekti objektiks olevas eluruumis (v.a uue eluaseme soetamise, elamiskõlbmatu eluaseme ümberehitamise või püstitamise korral). Toetust saavad taotleda leibkonnad, kelle 2017. aastal saadud maksustatav tulu leibkonna ühe liikme kohta kuus ei ole suurem kui 355 eurot.

Toetusskeemi sihtgrupiks on madala sissetulekuga leibkonnad, kellel kas puudub oma vajadustele vastav

eluae või ei vasta olemasolev eluae elementaarsetele elamistingimustele, sealjuures puudub vee- ja kanalisatsioonisüsteem või pesemisvõimalus, katus ei ole vettpidav või küttekolded ei taga eluaseme optimaalset siseõhu temperatuuri. Leibkonna moodustavad taotleja ja vähemalt kolm kuni 19-aastast last, kes jagavad ühiseid toidu- ja raharessursse ning elavad või asuvad elama toetuse objektiks olevale elamispiinnale. Täpsem taotleja ja leibkonna mõiste kodutoetuse andmise tingimuste tähenduses on toodud selgitavas juhendis.

Toetust saab kasutada mitmeti. Näiteks eluaseme püstitamise, renoveerimise, ümberehitamise või laiendamisega seotud väljaminekuteks, aga ka eluaseme tehnosüsteemide või -võrkude rajamise, muutmise või

asendamisega seotud kulutusteks. Lisaks võib seda kasutada eluaseme soetamiseks juhul, kui leibkonnal ei ole päris oma kodu või leibkonna omandis olev maja või korter ei vasta kaasaegsetele elamistingimustele.

Ühe projekti maksimaalseks toetussummaks on 8000 eurot. Taotleja, kellele on varasemalt kodutoetust eraldatud mitte rohkem kui ühe korra, võib toetust taotleda kuni 5000 eurot. Teistkordse toetuse taotlemise hetkeks peab eelmine toetus olema kasutatud sihtotstarbeliselt, projekt tähtaegselt lõpetatud ja KredExile esitatud toetuse kasutamise lõpparuanne. Pered, kes on eelnevalt kodutoetuse meetme raames saanud toetust enam kui ühe korra, kodutoetust rohkem taotleda ei saa.

Toetuse tingimused, juhend ja taotlusvorm koos lisadega on kättesaadavad KredExi kodulehelt <http://www.kredex.ee/eraisik/eraisiku-laenud-ja-teenused/kodutoetus-lasterikastele-peredele-2/>.

Kodutoetuse taotlemisel tekkivate lisaküsimuste korral palume kirjutada e-posti aadressil toetused@kredex.ee või võtta ühendust KredExi toetuste halduriga:

Anu Holmberg
anu.holmberg@kredex.ee
tel 667 4110
Kersti Saar
kersti.saar@kredex.ee
tel 667 4109

MTÜ Muinasjutumaa koolitused lapsevanematele – valik mõtteid kolmanda õppeaasta loengutest, 2. osa

(Algus aprilli Võru Linna Lehes)

„Tark lapsevanem – õnnelik laps” (lektor Ilona Sillak)
Kasvatuse juhtija on lapsevanem. Lapsed õpivad läbi selle, mida nad näevad (kui vanemad on nutiseadmes või arvutis, siis ka laps matkib neid). Iga päev tuleks vähemalt 15 minutit mängida lapse algatatud mängu (vanem ei vasta sel ajal telefonile, ei vaata telekat). Suhtlemisel lapsega tuleb saada silmside.

Kui vanema ja lapse vahel on tüli, peab laps saama andestamise kogemuse. Teda ei tohi peale tüli üksi jätta (näiteks jätta laps eraldi tuppa ning panna uks kinni). Tüli tuleb lõpetada leppimisega. Laps peab teadma, et kõigest hoolimata teda armastatakse.

Probleemist rääkimise puhul peab lapsevanem tegema vahet kriitikal ja tagasisidel. Kriitika keskendub halvustamisele ja sellele, mis on valesti, samuti sisaldab

kriitika süüdistust ning võib olla alavääristav. Tagasiside keskendub sellele, mida saab parandada, kirjeldab käitumist (halb tegu, mitte halb laps), on suunatud tulevikku ja otsib lahendust. Halvustamisele tuleks eelistada olukorra analüüsimist ja lahenduse otsimist. Inimest kannab edasi see, kui ta teab oma tugevusi.

„Kuidas kasvatada oma lapsi nii, et nad ei satuks sõltuvuste küüsi?” (lektor Kadri Järv-Mändoja)
Sõltuvus tähendab seda, et mingi aine või tegevus kontrollib inimese tähelepanu. Sõltuvuses oleva inimesel on raske rõõmu tunda igapäevaelus leiduvatest lihtsatest asjadest. Mõnutunne tekitab sõltuvust. Mõnutunde allikaks võib olla nii maiustus kui ka alkohol, samuti interneti poolt pakutav uudsus (nutisõltuvus) ja põnevus (arvutimängud).

Sõltuvust tekitab sageli stressi tõttu – hetkeline mõnutunne aitab mure unustada. Lapsel on raske lõpetada

talle meeldivat tegevust, mõnuringi katkestamiseks on vaja täiskasvanu abi ja järjekindlust.

Peres peaksid olema reeglid, mis piiravad arvuti ja nutiseadmete kasutamist (ja kehtivad ka täiskasvanutele). Lapse tegevust nutiseadmetega saab kontrollida erinevate äppide abil (ka uneaja blokeering telefonis).

Alkoholist ja sõltuvusainetest tuleks rääkida kohe, kui laps selle kohta küsib (see juhtub juba 3.-4. eluaastal). Enne teismee algust on laps vanema antud infole vastuvõtlik, hiljem saab määravaks kaaslaste mõju. Lapse tervise eest vastutab vanem, kes peaks teadma, kus laps käib ja mida oma raha eest ostab.

Selleks, et lapse ja vanema vahelised vestlused toimiksid, peab toimima ka nendevaheline suhe. Nii väike kui ka suurem laps vajab tähelepanu ja ärakuulamist. Lapsega peab rääkima ja huvi tundma, kuidas tema maailmaasjadest aru saab. Vastastikust usaldust on vaja selleks, et laps

julgeks rääkida, kellega ta suhtleb ja kuhu läheb. Ühelegi lapsele ei meeldi etteheited ja näägutamine, küll aga toimivad rahulikud selgitused ja vastastikused kokkulepped.

Lõpetuseks
Koolitusmaterjali saab pikemalt lugeda veebiaadressilt http://www.voruokasroosike.ee/upload/fck/Loengumaterjal%2008_03_18%20docx.pdf.

Järgmise õppeaasta koolituskava on tänu veebruarikuu netiküsitlusel vastanud vanematele olemas. Loodame rääkida nii lapse andekusest kui ka konfliktide lahendamisest – läheks vaid projektitoetuse taotlemisel hästi ja jätkuks toredaid lapsevanemaid, keda õhtuti loengutele ja töötubadesse oodata!

Krista Hütsi,
MTÜ Muinasjutumaa liige, koolitusprojekti juht

Lapse kindlus on perekond

Iga laps peaks kasvama kodus, pere keskel. Paraku ei ole kõikidel lastel võimalust üles kasvada oma sünnivanemate juures. Eesti riik on seadnud eesmärgiks, et need lapsed, kel mingil põhjusel pole võimalik oma sünniperes sirguda, saaksid võimaluse elada mõnes teises, just neile sobivas peres. Seda eesmärki toetavad käesoleva aasta algusest jõustunud seadusemuudatused, millega arendatakse mh asendushooldust pakkuvate perede koolitussüsteemi, peredele nõustavaid tugiteenuseid ning tugiteenuseid lastele, kes on pärast asendushooldusel viibimist astumas iseseisvasse ellu.

Täna on Eestis ligi tuhat last, kes viibivad institutsionaalsel asendushooldusel, endise nimega lastekodudes. Nende arv oleks veelgi suurem, kui meil poleks perekondi, kes on avanud oma südame ja kodu lastele, kes pole küll sündinud nende perre, kuid saavad võimaluse seal üles kasvada. Selliste perede puhul räägime me perepõhisest asendushooldusest. Need pered võivad lapsele olla hooldus-, eestkoste- või lapsendajapereks. Kui lapsendamise ja eestkostega ollakse üldjuhul kursis, siis hoolduspereks olemise vorm tekitab rohkem küsimusi.

*„....Oleme juba mitu aastat olnud lapsendamise järjekorras ja kuna lapsendamise registris on peale meie veel 250 peret, kes last ootavad, siis otsustasime, et kuna on palju lapsi, keda lapsendada ei saa, aga kes vajaksid peret ja tuge oma kasvamisele, siis oleme valmis ka hoolduspereks olema...”.**

Kes ja kuidas saab hoolduspereks?

Sotsiaalkindlustusamet otsib täna aktiivselt neid peresid, kes tunnevad endas soovi hoolduspereks saada või

vähemalt kaaluvad seda võimalust. Meie Eesti neljas piirkonnas töötavad asendushoolduse spetsialistid on valmis huvilistega kohtuma ja hoolduspereks saamisega seotud küsimustele vastuste leidmisel toeks olema. Peale esmavestlust, kus arutatakse vastastikuseid ootusi, hoolduspereks saamise soovi ja motive ning antakse ülevaade edasistest sammudest ja tugiteenustest, saab üks vanematest esitada sotsiaalkindlustusametile hoolduspereks saamise soovivaalduse.

Pärast soovivaalduse esitamist lepitakse potentsiaalse hooldusperega kokku kodukülastus ja pereuuringu läbiviimine, mille raames tutvutakse pere elamistingimustega ja kogutakse perekonna kohta põhjalikumat teavet. Vestluse tulemusel valmib kirjalik kokkuvõte, kuhu lisatakse uuringu läbiviija soovitused ning hinnang pere valmisolekule ja suutlikkusele lapse kasvatamisega toime tulla. Hoolduspereks soovijatel tuleb läbida ka Eestis tunnustatud eestkoste-, hooldus- ja lapsendajaperele kohandatud koolitusprogramm PRIDE.

Hoolduspere soovivaalduks ja sellega kaasnevad dokumendid kantakse üleriigilisse hoolduspereade andmeregistrisse. Kohalike omavalitsuste lastekaitsetöötajatel, kes otsivad lapsele hooldusperet, on võimalik registris oleva perekonnaga ühendust võtta ja hoolduspereks olemise võimalust juba täpsemalt ja põhjalikumalt arutada. Lapse ja perekonna vastastikusel sobivusel sõlmitakse kohaliku omavalitsuse ja perekonna vahel hoolduspere leping.

*„....Lapse tulek perre oli väga emotsionaalne ning toimus tegelikult väga lühikese aja jooksul. Puutusime kohe kokku ka lapse perega. Hommikul meile helistati, lõunaajal kohtusime kohaliku lastekaitsetöötajaga ning pärastlõunal läksime lapse perre, kus kohtusime pereliikmetega...”.**

Lapsed ootavad kodu

Sotsiaalkindlustusamet soovib panustada perede toetamisse, et suureneks perepõhise asendushoolduse

osakaal ning iga laps, kes mingil põhjusel ei saa kasvada oma sünniperes, leiaks endale armastava ja hooliva perekonna. Kui te tunnete, et see teema teid kõnetab, või teate kedagi, kes võiks hoolduspereks saamise vastu huvi tunda, siis võtke palun julgelt ühendust sotsiaalkindlustusameti lastekaitseosakonnaga. Asendushoolduse kohta saab täpsemalt lugeda ka ameti veebilehelt.

*„....Suhted on ainsad, mis kestavad igavesti. Perspektiivis pean ma hooldusperet selliseks toetavate lähedaste suhete hälliks. Ka siis, kui ollakse juba täiskasvanu... Me kõik vajame enda kõrvale eri eas inimesi, võimalust anda ja vastu võtta, armastada ja olla armastatud.”**



Nadežda Leosk,
Sotsiaalkindlustusameti lastekaitse osakonna asendushoolduse valdkonna juht

*Oma kogemusi ja tundeid kirjeldab üks vahva lapsendaja ja hoolduspere.

Tähelepanu!

Kõik eestkoste-, hooldus- ja lapsendajapereid ning need, kes soovivad rohkem teada saada hoolduspere võimaluse kohta, on oodatud **18. juunil kell 17** kohtumisele Võru linnavalitsuse saali (Tartu tn 25, IV korrus).

Palun anna teada enda osalemissoovist telefonil 5393 7684 või e-posti aadressil ave.alliksaar-tamm@sotsiaalkindlustusamet.ee.

UUED TULIJAD

Võrus avas ukseid keha ja meele tervisekeskus Sakrum



Keskuse loomise taga on Angeelika Kreek ja Merliin Kookmaa.

Maikuu esimesel päeval avas Võrus pangamaja 3. korrusel pidulikult ukseid keha ja meele tervisekeskus Sakrum. Tervisekeskus koondab endas mitmeid erialaspetsialiste, kes tegelevad inimese tervise taastamisega, hoidmisega ja ravimisega konservatiivsete meetoditega ehk siis ilma tablettide ja operatsioonideta. Sakrumis töötavad massöör, lümfiterapeut, psühholoog, toitumisinõustaja, füsioterapeut ja ortopeediline osteopaat.

TASUB TEADA

Tasuta õigusabi osutamisest erivajadustega inimestele

Selle aasta aprillis täitis Eesti Puuetega Inimeste Kojal ja SA Õigusteenuste Bürool esimene tegevusaasta, kus üle Eesti on jagatud erivajadustega inimestele tasuta õigusabi. Tänu justiitsministeeriumi rahastusele saame osutada sihtgrupikeskselt disainitud teenust, mis on kavandatud lahendama keskmise, raske ja sügava puudega isikute õigumuresid. Pärast esimest aastat on sobiv aeg anda väike ülevaade, kuidas on abi osutamine kulgenud.

Õigismurede ring on ulatuslik
Juristid on valmis juhendama ja abistama peresuhetest tekkinud probleemide, näiteks laste ülalpidamis- või hoolduskohustuse mittetäitmisega seotud murede lahendamisel, elatise väljanõudmisel. 2017. aastal rakendus täitemenetluseaegne elatisabi nõudmise võimalus. Sõltuvalt elatise suurusest kohtuotsuses maksab riik kuni 100 eurot kuus (kui kohtuotsuses on elatis väiksem, siis kohtu poolt otustatu). Oma last abistada on iga vanema kohustus. Kahju, et liiga

sageli tuleb selleks kohtuuksi kulu- tada ja hiljem ka kohtutäituri poole pöörduda.

Juristi poole pöördutakse võlgade, lepingute, tööalaste, eluaseta ja sotsiaalteenuseid puudutavate küsimustega. 2018. aasta algus on olnud täitemenetlusalaste rohke. Muudatused täitemenetluse seadustikus on toonud kaasa täituri uusi praktikaid ja sellega seoses asjaajamismuresid väga viletsas sisestulekuolukorras erivajadustega isikutele. Täitemenetlus ei tähenda, et kohustusi ei tuleks täita. Seaduses on alles ka põhimõte, millisele sisestulekule ei saa sissenõuet pöörata. Kuid juurde on loodud 20% sisestuleku arestimise erand ja klausel, et sisestulekut ei arestita, kui see jääb alla kehtestatud toimetulekupiiri (140 eurot). Muudatus on põhjustanud alates veebruarist võlglaste ootamatuid 140 eurot kasutada jätmise sissenõudmisi. Täituri tegevuse kohta „protesteerimise“ tähtajad on väga lühikesed, kuna avaldus tuleb esitada kolme tööpäeva jooksul.

Esimene õigusabiaasta möödus töörohkealt

Üle Eesti pöördus õigusteenusele 874 puudega isikut. Piirkondade esikolmikusse ja planeeritust aktiivsemad olid Harjumaa, Tartumaa ja Pärnumaa erivajadustega isikud. Aktiivsemad piirkonnad said nõustamisvõimalust juurde Hiiumaa, Võrumaa, Jõgevamaa, Järvamaa ja Raplamaa arvelt. ÖTB kliendiportfelli analüüsist nähtub, et enim oli klientide seas keskmise puudega isikuid (52%), raske puudega kliente oli 38% ja sügava puudega abistatuid 10%. Puude-spetsiifilist statistikat ÖTB ei kogu, kuna ei pea seda põhjendatuks ebaproportsionaalse isikuandmete töötlemise vaates.

Esimese aasta statistikale tuginedes iseloomustab õigusnõustamise teenust saanud „keskmist“ klienti: 47,4% on üksikud inimesed – majanduslik/sotsiaalne toimetulek enamasti keerulisem; 25–49-aastaseid kliente on 40%, üle 55-aastaseid kliente on 41%; vene keelt kõnelevaid isikuid 40%.

Õigismurede esikolmikusse kuuluvad perekonnaõigusega seotud teemad 44% juhtumitest, millest omakorda elatiseasju 40%, hooldusõigusemuresid 17%, lahutusi ja varajagamisi 29%. Teisel kohal on 31% pöördujatest muresid seoses võlasuhetega (kohustustega) ning kolmanda suurema teemana vajatakse 13% juhtumitel abi täiteasjade lahendamisel. 57% kliendi juhtumitest on pikemat koostööd nõudvad – õigusdokumentide koostamised, juhendamised, IT-abi ning asjaajamine.

Otsi lahendusi esimesel võimalusel!

Juristid panevad südamele, et muredele tuleb asuda lahendusi otsima esimesel võimalusel. Erivajadustega isikud on oodatud õigusnõustamisteenust saama 15 tömbekeskuses, kus juristid on valmis vastu võtma keskmiselt üks kord kuus – seda ei ole liiga palju, kuid telefonid töötavad ÖTB-s kõikidel tööpäevadel, helistada ja asja joonelhoidmist saab alustada ikka.

Ja veel, alati nimetage, kui tundub, et teil on oma murega kiire, eriti kui tegevused on seotud kohtasjadega ja tähtajad on väga lühikesed!

Loodame, et 2018. aasta saab olema murranguline ning teenuse avastavad enda jaoks eelmise aasta vähemaktiivsed piirkonnad, et abi võimaluse info jõuab senisest enam raske ja sügava puudega kaasmaalasteni. Märjake, hoolige ja edastage info!

Hille Raud,
SA Õigusteenuste Büroo juhataja



- Võrus osutatakse õigusnõustamise teenust Võrumaa Puuetega Inimeste Kojas (Lembitu tn 2) iga kuu 2. kolmapäeval.
 - Soovime, et hädasolija teaks, et abi on helistamise kaugusel! ÖTB telefonid on 5385 0005 ja 601 5122.
 - Täpsem info: www.epikoda.ee/oigusnoustamine, www.otb.ee.
- Eesti Puuetega Inimeste Koda (EPiKoda) sõlmis justiitsministeeriumiga koostöölepingu, millega kohustus osutama õigusnõustamise teenust 15 nõustamiskohas üle Eesti. Õigusteenuse geograafiliselt ulatuslikum korraldamine toob kaasa võrdse kohtlemise „saartest setuni ja lõunast põhjarannikuni“ ning on üks puuetega inimestele uuenenud õigusnõu tagamise eesmärke.

Võru maakonnaplaneeringu 2030+ kehtestamine

Riigihalduse minister kehtestas 13.04.2018 käskkirjaga nr 1.1-4/81 maakonnaplaneeringu Võru maakonnas Antsla vallas, Rõuge vallas, Võru linnas ning osaliselt Setomaa vallas ja Võru vallas. Võru maakonnaplaneering on koostatud ja kehtestatud maakonnapiirides, mis kehtisid enne haldusreformi. Võru maakonnaga liitunud endisel Põlva maakonna territooriumil (Värskla vald, Mikitamäe vald ja Orava vald) kehtib Põlva maavanema poolt 18.08.2017 kehtestatud „Põlva maakonnaplaneering 2030+“ planeeringulahendus.

Maakonnaplaneeringu peamine ülesanne on anda suunised maakonna kestliku ruumilise arengu loomiseks, tagades tasakaalustatud ruumistruktuur ning

elukvaliteet olukorras, kus maakonna asustus on jaotunud ebaühtlaselt ja elanikkond on pikema ajaperioodi jooksul kahanemas. Maakonnaplaneeringu läbivateks teemadeks on asustusstruktuur ja asustuse suunamine, ruumiliste väärtuste võrgustikud, arengut suunavad keskkonnatingimused ja tehnilised võrgustikud. Maakonnaplaneering näeb ette Võrumaa ruumilise arengu visiooni aastani 2030+ järgmiselt: „Võrumaa on atraktiivne, ajaloolist jätkuvust ja looduslähedust väärtustava ruumistruktuuriga maakond. Selgelt eristuvad siin traditsioonilised külamaastruktuurid ning kompaktsena hoiatud asulad ja linnad, mis koon- davad ka mahukamat ettevõtlust ja tootmistegevust. Elanike igapäevaelu toimimine tugineb nutikate ja

paindlike teenuslahenduste raken- damisel ning mugavatel ühendus- tel oluliste keskustega, eelkõige Võ- ruga. Sellega on tagatud kvaliteetne elukeskkond erinevates Võrumaa piirkondades.“ Kehtestatud maakonnaplaneering on aluseks kohalike omavalitsuste üldplaneeringute koostamisele. Sellega on vaja arvestada ka riigi ja kohalike omavalitsuste arengudokumentide koostamisel. Maakonnaplaneeringu ajaline perspektiiv on sarnaselt üleriigilisele planeeringule 2030+. Maakonnaplaneeringu koostamisel on olnud sisendiks ole- masolevad riiklikud ja maakond- likud arengukavad, strateegiad, planeeringud, uuringud, erinevate ametkondade või huvigruppide arenguvajadused, seisukohad jm.

Lisaks on koostamisel arvesse võetud üleriigilises planeeringus „Eesti 2030+“ sätestatud eesmärke. Planeeringu koostamise käigus viidi läbi keskkonnamõju strateegiline hindamine (KSH). Maakonnaplaneeringu lahendus tugineb KSH aruandele, millega selgitati, kirjeldati ja hinnati planeeringu eluviimisega kaasnevat mõju nii majanduslikule, sotsiaalsele, kultuuri- lisele kui ka looduskeskkonnale. Maakonnaplaneeringuga ei kavan- datud tegevusi, millega kaasneks oluline piiriülene keskkonnamõju. Võru maakonnaplaneeringu koostamist korraldas Võru maa- valitsus koostöös planeeringu konsultandi OÜ-ga Hendrikson & Ko, KSH läbiviija Skepast&Puhkim OÜ-ga, Võrumaa kohalike oma- valitsustega, riigiasutustega, kelle

valitsemisalas olevaid küsimusi planeering käsitleb, ja teiste huvi- tatud isikutega. Kehtestatud Võru maakonna- planeeringuga 2030+ on võimalik tutvuda veebilehel <http://www.maavalitsus.ee/voru-maakonnaplaneering> ja paberil rahandus- ministeeriumi regionaalhalduse osakonna Võru talituses (Jüri 12, Võru) lahtiolekuaegadel. **Ülle Luuk,**
Rahandusministeeriumi regionaalhalduse osakonna Võru talituse ruumilise planeerimise peaspetsialist

GALERII-STUDIO

Hea Võroke!
Oled oodatud meie galerii-studio avamispäevale, mis algab 25. mail kell 11!

Studios saab vaadata, soetada ja tellida autorikeraamikat, võtta osa erinevatest töötubadest ja vajadusel tellida erinevaid reklaammaterjale.

AVAMISPÄEVA TÖÖTOAD kõikidele töötubadele on vajalik eelregistreerimine tel 5665 1416

25. mai Väikese savikausi voolimise töötuba

Töötuba käigus valmib väike kausike, mille osaleja peale põletamist endale saab. Maksumus 12 €/inimene (sisaldab kõiki materjale). Alguks k 18, kestus 1-2 tundi.

28. mai Kruusi valmistamise töötuba

Töötuba käigus valmib kruus, mille osaleja peale põletamist endale saab. Maksumus 20 €/inimene (sisaldab kõiki materjale). Alguks k 18, kestus 1,5-2,5 tundi

29. mai Polümeersavist ehte valmistamise töötuba

Töötuba käigus valmib pross, kõrvarõngad või kaelaripats. Valminud töö saab kohe kaasa. Maksumus 12 €/inimene (sisaldab kõiki materjale). Alguks k 18, kestus 1,5-2 tundi.

30. ja 31. mai Suure kausi valmistamise töötuba

(kahel järjestikusel õhtul) Töötuba käigus meisterdame „lapitehnikas“ suure kausi. Esimesel õhtul vormime kausi, teisel viimistleme ja kaunistame. Maksumus 30 €/inimene (sisaldab kõiki materjale). Alguks k 18, kestus 1.5-2 tundi.

1. juuni Vaasi valmistamise töötuba

Töötuba käigus valmib vaas, mille pärast põletamist endale saab. Maksumus 25 €/inimene (sisaldab kõiki materjale). Alguks k 18, kestus 2-2,5 tundi.

Asume Võrus Karja 9

Galerii-studio on avamispäeval uudistajatele avatud tööpäevadel kell 11–19. Edaspidi lahtiolekku kellaajad muutuvad, jooksvalt jagame infot Loov Energia Keraamikastudio Facebooki lehel. Info tel 5665 1416, www.loovenergia.ee

KUU PILDIS

Kauneid hetki maailma suurimalt aerutamismaratonilt Võhandul



Stardieelne hetk Tamula järvel.



Sixten Sild ja Tõnu Jõgi seiklemas Võhandu kärestikel. Sajad paatkonnad Tamula järvel. v



21. aprilli varahommikul anti Võru linnas Tamula järvel ühisstart 13. Võhandu aerutamismaratonile – maailma suurimale võistlusele omataoliste seas. Ka sel aastal löödi kõik varasemad osalusrekordid, kui ligi 100-kilomeetrise teekonna mööda Võhandu alajõe kuni Vööpsuni võtsid ette 942 paatkonda rohkem kui 2000 aerutajaga 15 riigist. Finišisse jõudis 832 paatkonda. Võitsid leedukad Vaidas Linkevicius ja Arūnas Dubauskas kaheüstäl ajaga 7 tundi ja 46 minutit. Seitse minutit hiljem lõpetasid teisena Eesti Aerutamisföderatsiooni peasekretär Kristo Sepp ja aerutaja Tarmo Tootsi. Parimate võrulastena said abilinnapea Sixten Sild ja Tõnu Jõgi kaheüstäl 60. koha (aeg 10.04.16).

< Aerutajate katkematu jada Võhandu jõel. Fotod: Sven Zacek



HEATEGEVUS

Heategevuslik Teatejooks Võrus

10. mail Võru Kesklinna pargis toimunud heategevuslikul Teatejooksul andsid Võrumaa koolinoored (pildil) oma panuse liikumisvõime kaotanud laste ravi toetuseks. Oma panuse saavad anda kõik – annetamiseks on kaks moodust: helistades heategevusnumbril 900 7777 (ühe kõne hind on 7 eurot) või tehes ülekande MTÜ Tallinnmeeting heategevuskontole EE603300332077210009 Danske Bank pangas. Nii heategevustelefon kui ka -konto on avatud aastaringelt.

> Võrumaa koolinoored Teatejooksul.



PALJU ÕNNE!

Omaaegne Euroopa meister Jaanus Lillepuu sai 55-aastaseks



1987. aastal Euroopa võrkpallimeistriks kroonitud võrukas Jaanus Lillepuu (pildil) sai 14. mail 55-aastaseks. Treener Aksel Saali esimesest kuldsest lennust tuule tiibadesse saanud mees kuulus aastaid Nõukogude Liidu koondisse ning võitis sellega ka juunioride Euroopa meistri tiitli (1982). Oma parimatel päevadel mängis Lillepuu NSVL-i kõrgliigas Tallinna Kalevi (1985-1986) ja Riia Radiotehnikise (1987) ridades ning 1989. aastal esimese eestlasena piiri taha siirdununa ka maailma tugevaimas võrkpalliliigas Itaalias – Bologna (1989) värvides. Pallinud kõvades saapamaa liigades kokku kuus aastat jätkus Lillepuu karjäär Soome meistriliigas (1995-1996) ning seejärel kuni 41. eluaastani Eesti erinevates klubides. Palju õnne Jaanus ja tänud ilusate hetkede eest palliplatsil!

1 KÜSIMUS

Millised on olnud Sinu karjääri meeldejäävaimad mängud?

Vastab Jaanus Lillepuu

Kindlasti EM-il mängimine oli väga eriline tunne, nii juuniori kui ka täiskasvanuna. Meeldisid ka need mängud, mida mängisime Balti matšil Soomes – Soome, Rootsi ja Lääne-Saksamaaga, keda võitsime. Ja võib-olla kuidagi tollaeegse rivaalitemise ning kõrge taseme ja meeletu publiku tõttu on meelde jäänud ka Nõukogude Liidu koondise USA turnee, kus ma küll mängida ei saanud, aga sain kõrvalt vaadata, kuidas mängud kulgesid ja kuidas publik sellesse suhtlus – need olid väga erilised hetked.

TUNNUSTUS

Võru politseinik Kristo Lindsalu pälvis Rotary klubi tunnustuse

Tallinna Rotary klubi autasustas 10. mail nelja noort politseinikku ja koerajuhti, kes on silma paistnud turvalisuse loomisel. Ühe preemiatest sai Võru patrullpolitseinik Kristo Lindsalu (pildil), kes lähtub väljakutsete lahendamisel inimlikkusest ja otsib alati lahendusi, et kogukond jääks politseitööga rahule. Ta teeb oma tööd nii hästi, et talle usaldatakse ka välijuhi asendamine. See on suur tunnustus kolleegile, kellel on tööstaaži kolm aastat. Kristo on avatud uutele võimalustele ja väljakutsetele. Sel põhjusel on ta ka politsei regionaalse tugikuse liige, mis tähendab, et ta on valmis lisaks töö ajal tehtavale patrullimisele ka igal ajahetkel oma vabast ajast välja tulema, kui olukord seda nõuab. Teised preemiasaajad olid Jõhvi patrullpolitseinik Sofia Islevskaja, Ida-Harju patrullpolitseinik Henri Rauk ja Ida prefektuuri narkokuritegude uurija Mari Kraav. Parimaks koerajuhiks nimetati Rakvere koerajuht Tarmo Nukka, kelle paariliseks on belgia lambakoer Nitro.



KUU PILDIS

Traditsiooniline rattapäev Võru linnas

1. mail toimus Võrus traditsiooniline rattapäev, millest võttis hinnanguliselt osa ligi pooltuhat inimest. Rohke ratta- ja liiklusohutuste-maatikaga sisustatud ja kogu perele suunatud ürituse raames toimus ratastel linnaorienteerumine, osavussõidud vigurrajal, Atleet laste jalgrattasõit, rataste ja kiivri kontroll, üles oli seatud mudilaste telk, kus sai meisterdada ja vaadata multifilme, tutvustati põnevaid jalgrattaid ning sai proovida rulluiskudel ja suuskadel sõitmist.

Osalejate vahel loositi välja palju erinevaid auhindu.

Atleet laste jalgrattasõidus oli rekordarv osalejaid – 177 last – ja orienteerumas käidi 140 korral. Tänuväärt üritust aitasid läbi viia 53 inimest.



Hetki osavõturohkeks ja emotsionaalseks kujunenud Atleet laste jalgrattasõidust.



Linnapea Anti Allas lastele auhindu jagamas. Rattapäeva juhtis abilinnapea Toomas Sarapuu.



Väike valik põnevaid jalgrattaid.

Rattapäeva korraldajad: Võru Linnavalitsus, Maanteeamet, Orienteerumisklubi Võru, Haanja Rattaklubi, Loodus Allikas, Hawaii Express, SiljaSport, Võru Noortekeskus, Toetuskeskus MeieLa, Võru Järve Kool ning Politsei- ja Piirivalveamet.

Rattapäeva toetasid: Maanteeamet, Valio Eesti AS, Eesti Pagar, Kubija hotell-loodusspaa, G4S AS, Hawaii Express, SiljaSport, Maratonsport, Jaagumäe toidukeskus, Võru Tarbijate Ühistu, Vastseliina Piiskopilinnuse Keskaja elamuskeskus, Maantee-museum, Laste Lõunamaa ja Võru Lastefestival.



Rattapäeval pakuti muuhulgas heategevuslikku suppi, mille müügist saadi 202,75 eurot. Raha kasutatakse MeieLa Liiva tn majade arenduseks. MTÜ Toetuskeskus MeieLa ja Võru Järve Kool tänab kõiki rattapäeval osalenuid ja suppi söönud inimesi!



Trikiratturid puhkehetkel.

Rattasõit

Kiiver tuleb panna pähe enne, kui sa sõitma lähed, siis on kaitstud sinu pea ja miskit kartma sa ei pea.

Pea veel meeles väike reegel, sõita tuleb rattateedel, palju autosid on linnas. Tähelepanu, see on hinnas!

Kui on õues juba pime, siis on helkur väike ime, autojuhid seda näevad, nõnda mööduvadki päevad.

Oliver Keel, 3.a klass, Võru Kesklinna Kool, juhendaja Inga Kirss

Ohutu liiklemine

Kui autoga teele asud sa, siis turvavöö ka kinnita. Kui talve ajal suverehv, siis liigelda on väga kehv.

Kui suvi kätte jõuab taas, siis lund ei ole enam maas. Nüüd rattaga ma kihutan ja kiivri pähe kinnitan.

Kui uue tõuksi kingiks saan, siis skatepargis trikitan. On ohutu, kui kiiver peas, peapõrutuseta on hea.

Seadusi ma eal ei riku, liigun väga rahulikult. Politsei mind kinni ei pea, nii on väga-väga hea.

Mia-Anette Undrus, 5.a klass, Võru Kesklinna Kool, juhendaja Kaare Lill

Rattasõit on elu!

Sõidan jalgrattaga, tundub lust ja lõbu. Ratas on mul valge, seal on palju kange. Sõita saan ma sõbraga või ka täitsa üksinda. Rattasõit annab hea tunde, võin ma sõita mitmeid tunde. Rattasõit on lõbus!

Rasmus Märtin, 5.b klass, Võru Kesklinna Kool, juhendaja Aigi Musto

Minu ratas

Väljas kevad, ilm on ilus, tahaks võtta ratta peidust. Terve talve seisnud kuuris, nüüd on vaja teha uuring!

Isa, isa – tule rattu, miskit vist on läinud viltu. Ratta kumm on täitsa tühi, nüüd pean ootama veel veidi.

Mõne aja möödudes istun rattal, rõõmus meel. Küll on tore rattaga mööda linna kimada!

Romek Loorits, 5.c klass, Võru Kesklinna Kool, juhendaja Inga Kirss

Jalgratas on lahe

Jalgrattaga saab sporti teha ehk siis trennida oma keha. Kui sa rattaga sõita ei oska, kutsu sõber appi – tema ju oskab!

Jalgrattaga saab igale poole minna, sõida kas või maalt linna. Raske on ilma rattata sõpra kaasa võtta, las ta siis lihtsalt kaasa tõttab.

Kui sa enda arust oled paks, siis võta ratas ja tee üks tiir või kaks. Ratas on ju väga lahe ja minul sõiduks on väga suur tahe.

Andri Pilv, 6.b klass, Võru Kesklinna Kool, juhendaja Aigi Musto

Rattaralli Võrus

Tulemas on rattaralli selleks pole vaja palli. Palju rattasõiduteid ootamas on täna meid. Oma ratta korda sean, lähen lendan Võru peal. Sõidan kahe ratta peal, uhke kiiver on mul peas.

Seimo Pihu, 4.v klass, Võru Kreutzwaldi Kool, juhendaja Silvia Valdmann

KORVPALL

Parksepa SK/Võru korvpallimeeskond krooniti Võru maakonna meistriks

Tänavuseks Võru maakonna korvpallimeistriks krooniti Parksepa SK/Võru meeskond (pildil), kes 5. mail Võru Spordikeskuses toimunud finaalmängus alistas tulemusega 80:66 Urvaste. Võitjate ridades mängisid Phil-Benjamin Paju, Andre Treial, Juss Jürisaar, Elari Laine, Roland

Mikson, Richard Jögi, Markus Post, Tanel Zupsman, Taavi Leok, Egert Suvi, Martin Kulberg, Mirko Märdimäe, Rael Kalmus, Ervin Ranna, Tanel Kimask ja Robert Peterson. Meeskonda juhendasid Kalev Palo ja Tanel Paju. Pronksimängus oli Sõmerpalu 110:79 parem KK Rõugest.

Poisid said koduturniiril hinnatava teise koha

Parksepa SK/Võru korvpallurid said 21.–22. aprillil toimunud Parksepa V rahvusvahelisel kevadturniiril U15 poiste konkurentsisis hinnatava teise koha. Kaheksa võistkonna osalusel peetud turniiri võitis SK Torma Sport, kolmanda poodiumikoha hõivas Gulbene spordikool Lätist. Kogu turniiri parimaks mängijaks tunnistati võitjate ridades mänginud Kert Pärn. Võistkondade parimad olid Andreas

Sass (SK Torma Sport), Phil-Benjamin Paju (Parksepa SK/Võru, treenerid Kalev Palo ja Tanel Paju), Raivo Bukovskis (Gulbene SK), Kermo Kuld (Kuldre Kool, treener Margus Klaar), Arturs Sablis (I. Miglinieksi korvpallikool), Jekabs Zadumins (Aluksne spordikool), Robin Luik (BC Tartu) ja Kevin Liblik (Värskä/KK Valgamaa).





Põhidistantsi start.



Mudilaste jooks.



Kõndijate start.

TAMULA TSÕÕR TETTÜ

10. mai õhtupoolikul oli Tamula rannas sagimist rohkem kui mõnel tõeliselt palav suvepäeval. Kuigi õhutemperatuur oli vägagi suvine, ei kogunenud see rahvahulk rannamõnusi nautima, vaid hoopis juba 37. korda toimuvale jooksule ümber Tamula järve. Tegemist oli Võrumaa pikamaajooksude sarja 2018. aasta II etapiga.

Kui kell seitse õhtul lähetati Võlsilt Tamula ranna poole teele enam kui 300 inimest, kes olid valinud distantsiks lühema ehk 4 kilomeetrit, siis sama palju startis viis minutit hiljem Tartu tänava järvepoolsest otsast. Vaatamata põnevust tekitanud soistele lõikudele oli lühema distantsi kiireim Tallinna poiss Risto Kalju, finišis juba pisut rohkem kui 16 minutiga. Pikema distantsi väledaim, suusataja Raido Ränkel läbis oma ringi ajaga 24:16,4. Lühema distantsi kiireim tüdruk oli kohalik kahevõistleja Carolina Roomets, kes jooksis pool distantsi ühe jooksutossuga, sest teine jäi lihtsalt mutta kinni ning selle päästmiseks heale tulemusele jooksnud tüdrukul aega ei olnud. Vaatamata sellele kaotas ta kiiremale poisile ajas ainult poolteist minutit. Põhidistantsi kiireima naisena jõudis pärlele taas suusataja – Tatjana Mannima ajaga 28:5,2. Oma tee autasustamispoodiumile leidsid kõik esikolmikud kõikides vanuseklassides, mida selles sarjas on koguni 18.

Kuigi alati on hea, kui osaleja võtab ette väikese pingutuse ja on seadnud eesmärgiks ajalist tulemust parandada – seda nimetatakse suuremal või vähemal määral tulemuspordiks –, pole see Võrumaa pikamaajooksude sarja ainus eesmärk. Motoga “tähtis pole võit, vaid osavõtt” käib rajal väga suur hulk osalejaid – joostes või kõndides, lühemal või pikemal distantsil. Kõnnidistantsi läbis Tamula jooksul 128 inimest, kes said vabalt valida, kas teevad terve ringi või piirduvad lühema distantsiga. Kõikide selliste osalejate jaoks on tulemustest väärtuslikum osalemisjulgus. Ja väga tublid on nad kõik!

Programmist ei puudunud ka mudilaste jooks, mis joosti rannaalal ja millest võttis osa 174 vahvat last. Lastega jooksid kaasa suure jooksu võitja Raido Ränkel ning Võru Lastefestivali korraldajate poolt läbiviidud lastehoiu patroon Jänku Juss. Nalja ja emotsioone oli oi kui palju! Koostöö lastefestivaliga peaks sarja hooaja lõpuks lastele mõne sõna

“Sellest saab peagi 40 aastat, kui ma esimest korda ümber Tamula järve silkasin. 20 kilo kergema noore kergetõustiklasena mõtlesin juba toona järve taha mätaste ja mülgaste vahele jõudes, mida ma ometi siin jälle teen! Ja nii ka iga kord hiljem. Täna, üle pika aja, tabas mind jälle jooksuhullus ja tuttav tunne. Aga finišis oli ikkagi tore, et tegin seda jälle.”

Ulis Guth, Võru Linna Lehe toimetaja



Kaksikõed Lisete ja Janete – üheskoos ka jooksurajal!

Võro keeles selgeks tegema. Järgmine õpetlik lastehoid taas Väimela jooksul.

Sel korral oli Tamula jooksul uuendus – võimalik oli aja peale joosta ka 1,8 km minidistantsi, mis andis küll tulemuse protokollis, kuid mille raames ei selgitatud ega autasustatud parimaid. Seda võimalust kasutas 47 väikest ja suurt jooksusõpra. See on hea võimalus harjutada üleminekut mudilaste jooksult juba pikematele ja tõsisematele väljakutsetele. Kõikide jooksude juures sel hooajal, kus selline distants võimalik on, seda ka rakendatakse. Et kõikidel oleks võimalus end proovile panna ja elamusi koguda endale jõukohasel distantsil. Iga osaleja isiklik saavutus loeb – olgu see siis kiirem aeg või hoopis järjepidev osalemine. Sest iga osalemine ükskõik millisel distantsil annab osalejamedali, milleks on tükk hooaja lõpuks kogunevast puslereast. Tamula jooksul jagati selliseid medaleid välja 851 inimesele!

TÄNUKIRI

Ühtegi spordisündmust ei ole võimalik korraldada üksinda ning kunagi varem pole meil olnud sedavõrd palju väga lahedaid ja toimekaid abilisi! **AITÄH TEILE:** Andreas Pall, Andreas Parksepp, Annabel Huik, Ats Virumäe, Carl Ülejõe, Eerik Eiche, Erlis Paltsepp, Ester Seim, Gendra Piirisild, Germa Michelson, Karolin Vanatalo, Kerli Kubi, Koidu Süvaorg, Kristina Märtin, Külli Leola, Marcus Jäger, Mati Ojandu, Merilin Nopason, Ott Piirisild, Patric Aasmäe, Pärt Dolenko, Robi Zuts, Sirly Tamberg, Taavi Tamm, Teodor Manivald Toomik, Timo Thal. Võrumaa Arenduskeskus tegi esimesena laheda ettepaneku, et soovivad osaleda vabatahtlikena väärtuslikul sündmusel – seekord siis Elis Luik, Sandra Sild, Tiia Allas ja Tiina Jaanimägi! Täname ka Panoraami 1 pererahvast Võlsilt joogipunkti tegemise eest ning Võru Lastefestivali lastehoiu läbiviimise eest!

SUUR AITÄH KA KÕIKIDELE TOETAJATELE NING KOOSTÖÖPARTNERITELE JA LOOMULIKULT OSALEJATELE!

WWW.VORUMAASPOORDILIIT.EE

37. VÕRU-VÄIMELA MAANTEEJOOKS

- VÕRUMAA SPORDILIIT
- VÕRU SPORDISELTS KALEV
- ORIENTEERUMISKLUBI VÕRU



VÕRU VALD



VÕRU LINN

VÕRUMAA PIKAMAAJOOKSUD SARJ 2018 / 3. ETAPP

31. MAI 2018 / 6 JA 1,2 KM

VÕISTLUSKESKUS VÕRUS VABADUSE PLATSIL
FINIŠ, MINIDISTANTS JA MUDILASTE JOOKS VÄIMELA STAADIONIL

17.30 AVATAKSE VÕISTLUSKESKUS

18.45 LÕPEB REGISTREERIMINE VÕISTLUSDISTANTSIDELE

19.00 ÜHISSTART 6 KM JOOKSULE JA KÕNNILE

20.00 START 1,2KM MINIDISTANTSILE **UUS!**

CA 20.10 MUDILASTE JOOKS

20.30 AUTASUSTAMINE

SOODUSREGISTREERIMINE
LÕPEB 30. MAIL KELL 23.59

WWW.VORUMAASPOORDILIIT.EE



KARJÄÄRINÄDAL

Karjääripäev tõi lauluisa kooli õpilased AS-i Võru Vesi : Kesklinna kooli külaskäik jalatsivabrikusse Abris

19. aprillil, karjääripäeva raames külastasid Võru Kreutzwaldi Kooli kolmanda klassi õpilased AS-i Võru Vesi tootmisterritooriumi. Õpilastele tutvustati AS-i Võru Vesi tegevusi ja reoveepuhasti tööpõhimõtteid, tutvustati ametikohti, näidati survesuutot ja muud eritehnikat, samuti tutvustavat videomaterjali vee- ja reoveetrasside remondi ja hooldustööde kohta. Lisaks sellele anti lastele ülevaade, kuidas toimub keskkonnas veeringlus ning kuidas keskkonnasõbralikult ja loodussäästvalt teemuda.

„Keskkonnaga seotud teemade tutvustamine maast ja madalast on määrava tähtsusega, kui me soovime, et nii Eestis kui ka kogu maailmas säiliks elamiskõlblik keskkond nii 100 kui ka 1000 aasta pärast,“ ütles AS-i Võru Vesi juhatuse liige Juri Gotmans.

AS Võru Vesi on maakonna suurim vee-ettevõte, kes teenindab 40 piirkonda viies omavalitsuses.



AS Võru Vesi Õpilased uudistamas AS-i Võru Vesi tootmisterritooriumil.

PIIRIÜLESED PRAKTIKAD

Taanis oli, millest eeskuju võtta

3.-6. aprillil oli Eesti täiskasvanute gümnaasiumide juhtidel suurepä-rane võimalus tutvuda Taani täis-kasvanuhariduse korraldusega. Külastasime ka Eesti Suursaatkonda Kopenhaagenis, kus Eesti suursaa-dik Märt Volmer rääkis Taanist ja taanlastest eestlase pilgu läbi.

Kõige enam huvitas meid, kui-das on Taanis korraldatud vähe-se haridusega noorte kooli tagasitoo-mine ning nende õppes püsimine ja väljalangemise vähendamine.

Pärast põhikooli lõppu on noortel üldjuhul kaks valikut: kas minna gümnaasiumi või ameti-kooli. Võrreldes Eestiga on Taani noortel ka muid võimalusi. Kes ei suuda otsustada või soovib oma õpitulemusi parandada, saab üks-kaks aastat õppida tasulises põhikoolijärgses nn järeelkoolis (*efterskole*). Seda võimalust kasu-tavad noored vanuses 14–18. Kuna koolide juures on ühiselamud, siis õpitakse lisaks õppeainetele ka va-nematest eraldi elamist, iseseisvu-mist ja endas selgusele jõudmist. Niisugused järeelkoolid on Taanis väga populaarsed.

Lisaks neile koolidele on Taa-nis 80 riiklikku nn produktsioo-nikooli, kus õpib ligikaudu 6000 noort. Taani produktsioonikoolid ehk töökoolid töötavad meistriõppe põhimõttel. Kooli põhimõte on *teach by do* – õppimine töö kaudu. Meie külastasime Kopenhaagenis

*Den Okologiske Produktionsskole*t, kus õpib 140 noort vanuses 17–25. Produktsioonikooli tullakse koha-liku omavalitsuse haridusnõustaja suunamisel aastaringselt – ise ei saa seda kooli valida. Kooli suuna-takse need noored, kes ei õpi ega tööta või kes pole suutnud erine-vatel põhjustel mujal kohaneda. Produktsioonikool erineb oluliselt traditsioonilisest õppest – sinne õppetöö on elulähedane. Lisaks eri-nevatele töötubadele (puutöö, ko-kandus, fotograafia, tants vms) saa-vad noored võimaluse õppida taani keelt ja matemaatikat. Oluline on, et noored õpivad omavahel suhtlema, midagi oma kätega ise tegema, too-dangut müüma ja vastutust võtma. Muljet avaldas nn kampaaniaklass, mis tegutses Palestiina projektiga. Õpilased külastasid ka Palestiinat, tutvusid sealsete noorte olukorraga ning koguvad nüüd raha nende abistamiseks meediakeskuse raja-misel. Selline projekt aitab arendada kodanikuaktiivsust ja hoolivust. Huvitav oli kuulda noori endid oma projektist rääkimas. Loomuli-kult tundsi me huvi, kui palju alus-tanud õppijatest lõpetab ning mis neist saab edaspidi. Vastati, et 1/3 valib ametikooli, 1/3 läheb edasi gümnaasiumi ja ülejäänud lähevad tööle, meistri juurde õpipoisiks või taas nõustaja hoole alla. Taani ha-ridussüsteemis on väga positiivne, et ükski probleemidega noor ei jää

tähelepanuta, ei lähe n-õ kaotsi. Kahjuks puudub Eestis täpne üle-vaade, ka register neist noortest, kes on õpingud pooleli jätanud. See on jäänud täiskasvanute koolide mureks ning ühtlasi ka probleem-kohaks. Usun, et ka Eesti noortel peaks olema suurem valikuvaba-dus, faktipõhist õpet on liiga palju, õpirõõmu samas aga vähe.

Lisaks eelpoolnimetatud koo-litüüpidele on Taanis ka täiskas-vanute koolituskeskused, kus saab õppida üksikuid õppeaineid või omandada puuduolev keskharidus. Meie külastasime Kopenhaagenis *HF & VUC København Syd* (HF – gümnaasium, VUC – põhikool). Erinevus meie täiskasvanute güm-naasiumidest on märgatav. Põhi-kooli tulnute puhul selgitab õppe-nõustaja/teejuht välja, millisel tase-mel õppija on ning millised on tema teadmistes lüngad. Üle 18-aastastele täiskasvanutele pakutakse õppeai-netest taani keelt (lugemine) ja ma-temaatikat, lisaks ka inglise keelt ja IT-oskusi. Näiteks füüsikat ja arvu-tiõpetust eraldi ainena ei õpetata. Õppetöö käib eranditult taani kee-les – ka sisserännanuile, kes peavad eelnevalt tegema taani keele testi. Meie mõistes klasse seal ei ole – õppeainetes on erinevad taseme-rühmad. Õppija valib, millise ta-semega rühmas ta käib, sest mõnes aines võib ta olla kõrgemal, mõnes madalamal tasemel. Gümnaasiumis



Andrase ja täiskasvanute gümnaasiumide esindajad koos suursaadik Märt Volmeriga Eesti Suursaatkonnas Kopenhaagenis.

on klassid ainult neile, kes on va-linud täisprogrammi. Ülejäänud on taas tasemerühmades (vastavalt 40 ja 60%). Kooli gümnaasiumiosa eri-neb tavalisest gümnaasiumist – eda-sistest valikutest sõltub, mitu aastat õppija tahab kulutada. Näiteks kui tahetakse edasi õppida medõeks või politseinikuks, piisab ühest güm-naasiumiaastast. Võib õppida ka üksikuid aineid. Kindlasti on õpi-laskontingent kirevam, märgata võis erinevast rahvusest või nahavärviga õppureid. On väga palju erinevaid põhjusi, miks valitakse see kooli-tüüp. Sellist nõuet, et gümnaasium tuleb lõpetada kindla ajaga, Taanis ei ole – kooli võib tulla uuesti ja uuesti. HF- ja VUC-kool

aitab ellu viia Taani riiklikku ees-märki, et 92% kuni 40-aastastest elanikest oleksid haritud. Ka im-migrandid saavad omandada just neis koolides edasiseks eluks vaja-likke oskusi.

Kokkuvõtvalt võib öelda, et Taani haridussüsteemist on palju õppida. Kindlasti seda, kuidas noor-mehed, kel faktipõhine õpe meelt-mööda ei ole ega tavakooli ei kipu, uuesti õppimise juurde tuua. Meel-div oli näha, millise kaasaelamise ja innuga probleemsed poisid puu-tööd või ehitustööd tegid. Muidugi olid neile selleks kõik tingimused loodud. Võis tähendada väga head tugistruktuuride olemasolu, sh õpi-nõustajate ehk teejuhtide paljusust.

Õppijatele on tagatud stipendiumid, mis soodustab kindlasti õppesse minemist ja seal ka püsimist. Eestis võib täheldada, et tihti jääb haridus-tee pooleli just seetõttu, et noorel puudub kõige väiksempi elatusraha, mistõttu valitakse tööle minemine. Aga haridustee jääbki pooleli, tead-mised ja oskused omandamata. Mainimata ei saa jätta sedagi, et õp-pekavad on Taanis väga paindlikud ning rohkete valikutega.

Hea meel, et meie täiskasvanute gümnaasiumid on viimastel aasta-tel suuri samme teinud, sest lisa-rahastust on saadud ESF projektist „Teisel ringil targaks“. Tänu sellele projektile on meigi koolides amet-is sotsiaalpedagoogid, õpinõusta-jad, IT-spetsialistid jt. Arendatud on e-õppe võimalusi, valikaineid, tugiopet, mõnes koolis on avatud lastehoid. Toimuvad tasandus- ja individuaalkursused, õppekäigud ning muud tegevused, mis toetavad igapäevast faktipõhist õpet. Hea-meel on tõdeda, et täiskasvanute gümnaasiumid saavad veel järgne-vad kaks aastat projektipõhist lisa-rahastust, mille taotlemisel saame Taanis õpitut kenasti ära kasutada.

Merike Ojamaa, Võru Täiskasvanute Gümnaasiumi direktor

Anneli Suits, Paide Täiskasvanute Keskkooli direktor

Lõpuks ometi Soome!

Seekordne koolivaheaeg oli kolmele Võru Kesklinna Kooli klassile teist-sugune. Nimelt said õpilased lisaks tavapärasele vaheajategevustele minna uudistama meie naaber-riiki. Ekskursiooni oodati pikalt. Ootamisele lisas põnevust seegi,

et väljasõit oli öösel kell 2 ning nii mõnigi otsustas sel ööl magama mitte minna. Rõõmus meeleolu saatis meid aga terve päeva.

Tallinna sadamas kohtusime Nordland Traveli giidiga, kes oli hilisõhtuni meiega kaasas. Käisime

Helsingis Senati väljakul, lugesime kokku toomkiriku trepiastmed ning külastasime toomkirikut, Si-beliuse parki ning Templiväljaku kirikut. Neist viimane on kalju sisse ehitatud ning meid valdas tunne, nagu oleksime koopasse sisenenud. Meid ümbritses kaljune kivisein ning ruumi valgustas klaaslaest sissetungiv päike. Lisaks saime osa ootamatust orelikontserdist. See on uskumatu, kui vaikselt suutsid 10–12-aastased õpilased kirikus olla.

Päeva oodatuin hetk oli kind-lasti Fazeri kommivabriku külastus, kus meile tutvustati ettevõtet ning

saime teha ringkäigu uues majas. Meile tutvustati taimi, mida nad kasvatavad, näiteks sidruni-, ap-el-sini-, banaani- ja kakaopuid. Saime ka proovida mängu, kus pidime komplekteerima tervisliku eine. Seejärel saime virtuaalsete prillide abil vaadata, kuidas tooted tehases valmivad, ning lõpuks degusteerisime maiustusi. Seda nii palju, kui hing ihkas!

Pärastlõunal veetsime aega kau-banduskeskuses Jumbo. Seejärel läksime Vantaa lennujaama vaa-teplatvormi kaljudele ronima ning vaatasime ühtlasi õhku tõusvaid ja

maanduvaid lennukeid. Üks lennuk maandus otse üle meie peade, nii et tundsi me, et kui suudaks natuke kõrgemale hüpata, võiks lennuki-rattaid puudutada. Enne sadamasse minekut jalutasime turuväljakul, Es-planaadi pargis ning Havis Amanda ehk purskkaevuga merineitsi kuju juures. Teel purskkaevu juurde olime millegi erilise tunnistajaks. Nimelt toimus Soome suursaatkon-nas riikide esindajate vastuvõtt ning me jäime täpselt saabujate keskele. Politseinik peatas me teekonna ning me pidime laskma esindajatel saat-konna ette sõita. Lapsed lehvitasid

nii Korea, Jaapani, Prantsusmaa kui ka teiste riikide esindajatele ning ele-vust võimendas see, kui mõned neist ka vastu lehvitasid.

Tagasi Tallinnasse jõudsi me umbes üksteist õhtul. Jätsime giid-iga huvasti ning asusime kodu-teele. Meid ootas ees bussisõit täie-likus vaikus, kuna kõik magasid sügavalt.

Reis oli huvitav ja avardas sil-maringi. Päev oli küll väga pikk, aga lapsed olid tublid ja nautisid kõike, mida nägid ja kogesid.

Merlin Mürk ja Triinu Kärbla

Anne Lee

Kõige rohkem meeldis mulle üks suur kalju, mille otsa me ronisime ja millest lennuk üle lendas.

Carol

Ma tahaksin minna tagasi kaubanduskeskusesse Jumbo, kuna see oli nii suur ning mul jäi seal veel palju avastamata. Minu arust ei oleks pidanud midagi teisiti olema, sest mulle meeldis kõik.

Kaisa

Tahaksin seda reisi uuesti läbi elada – kõik oli super!



Senati väljakul toomkiriku trepil.

100 AASTAT EESTIKEELSET GÜMNAASIUMIHARIDUST VÕRU LINNAS

Võru Gümnaasiumi lõpumärkidest



1927. aastast pärit esimene lõpumärkidega foto.

Eesti Vabariigi gümnaasiumidel, kesk- ja kutsekoolidel oli kujunenud kenaks kombeks lõpetamise puhuks valmistada *pro memoria* lõpumärk. Muuseumi kogudes on esimene lõpumärkidega foto pärit 1927. aastast.

Ka järgnevatel aastatel fotodel on lõpumärgid au sees. Igal aastal oli märk eri kujundusega. Vene

okupatsiooni esimestel aastakümnetel olid lõpumärgid keelatud, kuigi salaja neid ikka valmistati. Võru Keskkooli 1947/48 õppeaasta abiturium kavatses ka traditsiooni järgides jätta kevadel kooliga hüvasti lõpumärgiga rinnas. Ettevalmistustöid juhtis 11.a klassi klassivanem Konstantin Tuusov. Märki kavand sai valmis oktoobris. Selle

põhikujundiks oli Munamäe vaateorni hõbedane siluett sinise taeva taustal. Idee kasutada Munamäe torni kui Võrumaad sümboliseerivat kujundit andis abiturient Valve Hermlin (Ilveste) ning kavandi tegi Vello Asi. Kavand esitati kooskõlastamiseks direktsoonile, maakonna haridusosakonnale ja paritekomiteele. See tagastati nõudega

asendada märki sinine värv punasega. Õpilased omalt poolt püüdsid kompromissina asendada sinine mustaga ja „ideoloogiliselt” rikastada punase lipukesega tornis, kuid see ei läinud läbi, sest märgis nähti Eesti Vabariigi lipuvärve. Kavand tagastati 15. novembril 1947. aastal EK(b)P Võrumaa Komitee esimese sekretäri Tõnissoo resolutsiooniga: „Kinnitan Võru Keskkooli 28. lennu abiturientide lõpumärgi vastavalt kujutisele, kui must värv asendada punasega”. V. Asi ja K. Tuusov läksid Tallinnasse lõpumärki tellima ja siin selgus, et sellisena seda märki tellida ei saa, sest must ja punane email on nii kehva kvaliteediga, et see tuleb asendada sinisega. Nii tulidgi Tallinnast lõpumärkidega. Kandsime uhkesti märke rinnas, kuid ootamatult tulid klassi mornide nägudega mehed ja nõudsid märkide rinnast võtmist. Nn „hõbedarööv” korraldati kõikides abituriumi klassides korraga ja saagiks langes

umbes 120 rinnamärki. Õnneks mõni märk õnnestus päästa, sest järjekogumist ei tehtud ja nii on muuseumi kogudes Elsa Aia lõpumärk, mille muuseumise saamist korraldas koolikaaslane Valve Kiisk-Soolätte. K. Tuusov kui lõpumärgi tegemise peamine organisator viidi NKVD majja ülekuulamisele ja mõne päeva pärast ta vabastati, kuna ei leitud vajalikke süüteoendeid.

Hilisemate lendude (1959–1981) lõpumärkide (vaata foto) kavandi aluseks on Vello Asi märgi kavand veidi töödeldud variandis ja lisatud on Võru linna vapikuusk.

Mõnel aastal tehti märki asemele lõpusõrmused. Täna sel päeval jäävad lõpetajatele mälestuseks klassikaaslastest ja kooliajast lõpualbumid. Võru Gümnaasiumis on lõpumärgi asemel koolimärk ja -sõrmus, mis on hõbedast ja mille kujundusel on lähtutud kooli logost. Kui sõrmus on vabatahtlik ja seda on võimalik osta ja kanda

terve gümnaasiumiaja, siis märk kingitakse kooli poolt kõigile 10. klassi õpilastele.

Arthur Ruusmaa,
Võrumaa muuseumi
peavarahoidja

15. juunini on avatud
veebiviktoriini
5. etapp, mis asub lingil
<https://goo.gl/luMhyY>



Võru linna koolide lõpuaktused

Võru Kunstikool 25. mail kell 18 Kandles

Võru Muusikakool 1. juunil kell 17 kooli saalis

Võru Spordikool 6. juunil kell 18 Võru Spordikeskuses

Võru Järve Kool 8. juuni kell 11 kooli saalis

Võru Kesklinna Kool 18. juunil kell 16 Võru Muusikakooli saalis

Võru Kreutzwaldi Kool 19. juunil kell 13 Kandles

Võru Täiskasvanute Gümnaasium 21. juunil kell 16 kooli aulas

Võru Gümnaasium 22. juunil kell 12 kooli siseöuel (vihma korral aulas)

Kaks kevade suursündmust Võru Kunstikoolis

Kõigil eestlastel on meele ja keelel Eesti juubeliaasta – 100 on maagiline number. Sellest on saanud inspiratsiooni ka kunstikooli tänavune aastanäitus.

Võru Kunstikooli näituse „Rohkem kui 100!” näol on tegemist kingitusega Eesti Vabariigile ning see kätkes endas visualiseeritud Eesti lugu. Lugu ajaloo ja minevikust, meie kunstiajaloo, lugu tänapäevast, selle aktuaalsetest probleemidest, Eestimaa looduse rikkusest, vaatamisest isendasse ning laste ja noorte arusaamu tulevikust, ajast, mil nemad on kord suured. Näitus annab külastajale võimaluse äratundmisrõõmuks ja mõtisklusteks nii mineviku kui ka tuleviku Eesti kontekstis. Vahetu ja värvikas noorte kunst on alati nauditav, sest tööd on tehtud sajaga!

Kunsti ja loominguga tegelemine on noorele inimesele üks elu

tundmaõppimise viise, nii iseenda kui ka meid ümbritsevaga – ja selles on enam kui 100 viisi ja võimalust: vaadelda, mõtiskleda, arutleda, kavandada, harjutada, analüüsida, korrigeerida, visualiseerida, panustada, parandada, tunnetada, süveneda jne. Kunstikooli aastanäitusel esineb rohkem kui sada kunstihuvilist last ja noort ning linnagalerii kõikides saalides on eksponeeritud suurnäitus üle 300 käesoleval õppeaastal valminud tööga. Näitusel astuvad üles kõik kunstiõpilased, noorimad neist on alles 5-aastased.

Kunstikooli põhiõppe lõpetamisel teeb iga õpilane praktilise uurimusliku töö. Selle hulka kuulub ka oma töö kaitsmine. Kunstikooli XV lennu lõpetajaid on tänavu 9 vaprat noort: Sandra Sulg, Aliis Lang, Emma Anete Samuel, Katre Harak, Elise Marie Kõiv, Elise Marie Olesk,

Netty Künnerpä, Birgit Leetjõe ja Kertu Peelo. Noored kunstnikud kaitsevad oma töid näituse avamisel, 21. mail algusega kell 16 Võru Linna galeriis. Tänavusi lõputööde tegijaid juhendasid õpetajad Angela Orro, Tanel Tolsting ja Tiina Suumann.

Kunstikooli tantsutrupp Katarina tuleb Eesti sünnipäevaks välja kontsert-etendusega „Katarina unenägu”. Pöiasirutused on lihtsad, kõik sammud, hüpped ja keerutused selged. Kui tantsule oled kord sõrme andnud, siis tantsid kogu elu – Katarinas on lapsi, kes tantsivad siin juba 5, 8 või isegi 12 aastat.

„Katarina unenägu” räägib väikesest Katarina ja Völuri seiklustest ja ülesandest äratada inimesed unest. See on metafooriline lugu ärkvel ja kohalolekust. Laval on rohkem kui 100 tantsijat. Selgeks on õpitud mitmed uued kavad ja valminud on

enam kui sada põnevat kostüümi. Etenduse lavastajaks on nii Võrus kui ka kaugemalgi tuntud tantsuõpetaja Ly Berišvili. Tantsud on lavaküpseks seadnud õpetaja Ly koos noore tantsuõpetaja, kunagise tantsutrupi kasvandiku Janeli Sikastega. Olete oodatud Kandle teatrisaali noortele tantsijatele kaasa elama ja „Katarina unenägu” vaatama 31. mail või 1. juunil kell 18.

Kunstikooli kevade suursündmused ei ole ainult Võru linna laste, vaid kogu maakonna suursündmused, sest koolis õpib lapsi kõikidest ümberkaudsetest valdadest. Ilusat kevadet ja toredaid elamusi kõigile koos noorte kunsti ja tantsuga!

Liia Leppik,

Võru Kunstikooli direktor

VÕRU KUNSTIKOOLI AASTANÄITUS

ROHKEM KUI 100!

19. mai - 22. juuni 2018

Võru Linnagalerii kõikides saalides

Näituse avamine ja XV lennu lõputööde kaitsmine 21. mail kell 16.30

VÕRU KUNSTIKOOL

TANTSUTRUPP KATARINA

KEVADKONTSERT

KATARINA UNENÄGU

31.05 JA 01.06

KANDLES, KELL 18.00

LAVASTAJA: LY BERISHVILI

TANTSUDE SEADE: LY BERISHVILI JA JANELI SIKASTE

EELMÕTE KANDLES ALATES MUIST

PIILETI HIND 4.-

KLAVER - AKORDION - LÖÖTS
LÖÖPILLID - LAUL - VIUL
TSELO - KONTRABASS
KROMAATILINE KANNEL
KITARR - FLÖÖT - PLOKKFLÖÖT - KLARINET
OBOE - SAKSOFON - TROMPET - TROMBSSON
METSASARV - TUUBA - FAGOTT

VÕRU MUUSIKAKOOL

LAHTISTE USTE PÄEVAD
28. - 30. mai 2018 kell 14.00-17.00
Sel ajal saab külastada kõiki tunde ja kuulata erinevaid pille.

KONSULTATSIOONID SISSEASTUJATELE:
28. mail kell 17.25-18.10 klassis 201
29. mail kell 16.35-17.20 klassis 203
30. mail kell 17.25-18.10 klassis 109

SISSEASTUMISKATSED:
4. - 6. juuni kell 14.00-17.00
Palume aeg broneerida telefonil 78 21 224 või 53 424 587
Sisseastumiskatsed laula lihtne lastelaul.

TERE TULEMAST!

www.muusikakool.voru.ee

TUNNUSTUS

Võru tüdruk võitis rahvusvahelise muusikaõpetuse olümpiaadi



Hellika Otsar koos oma õpetaja Silja Otsariga Eesti Muusika- ja Teatriakadeemias vahetult pärast olümpiaadi autastumist.

Parksepa Keskkooli tüdruk Hellika Otsar võitis läinud kuul Tallinnas toimunud IV rahvusvahelisel muusikaõpetuse olümpiaadil oma vanusegrupis (12–15-aastased) kulddiplomi ja esikoha. Vanemas grupis (16–19-aastased) pälvis Mirjam Leesalu (Võru Gümnaasium) pronksdiplomi.

Mõlema Võrumaa neiu muusikaõpetaja on Silja Otsar, kuid kindlasti tuleb tänada ka neidude varasemaid ja Võru Muusikakooli õpetajaid.

Kahes vanuserühmas osales kokku 30 noort muusikut kaheksast riigist: Eesti, Läti, Leedu, Poola, Tšehhi, Horvaatia, Sloveenia, Küpros.

Ülesanneteks olid kuulamisküsimused, muusikalised teadmised ja oskused teoorias, silmaringi küsimused muusikaelu kohta, noodist lugemine relatiivses süsteemis ja rütmiharjutuse plaksutamine, lauluoskuse demonstreerimine avalikul kontserdil ja omaloomingulise muusikapala esitamine üheksaliikmelise žürii ees, mida juhtis professor Olav Ehala.

Pealinnast kulddiplomiga naasnud 15-aastaselt Hellika Otsaril on tänavu kirjas veel mitu muusikaga seotud kõrget saavutust: ta on üleriigilise viiuldajate konkursi „Parim noor instrumentalist” laureaati, Võru Muusikakooli lastekoori Ritsik koosseisus rahvusvahelisel koorikonkursil Poolas kulddiplomi võitja ning maakondliku noorte lauljate lauluvõistluse Laulukarussell võitja.

Kunagi varem pole Võrumaa noored rahvusvahelisel muusikaõpetuse olümpiaadil auhinnalistele kohtadele tulnud.

Ulis Guth

KOMMENTAAR

Hellika Otsar

Kommentaariks võin öelda, et olen väga õnnelik. See, et sain esimest korda elus rahvusvahelisele olümpiaadile, oli minu jaoks juba nii suur saavutus, et ei oodanud nii head tulemust, kuna konkurents oli väga tihe. Eesti tiim oli väga toetav ja kokkuhoidev, mis tegi terve olümpiaadikogemuse meelde jäävaks.

NOORSOOTÖÖ

Võru Noortekeskuse kevadisi tegemisi



Noored Pärnus siserulapargis.

Aprill Võru Noortekeskuses möödus tegusalt. Igapäevaste tegevuste kõrvale mahtus palju erinevaid ettevõtmisi. Noorteaktiivi noored korraldasid luuleõhtu, kus oli võimalik ette kanda enda ja teiste loomingut. Käidi väljasõidul Pärnus ja Viljandis, kus külastasime Pärnu „Raba 5” siserulaparki ning Viljandi Avatud Noortetuba. Kummaski oli võimalus sõita kaasavõetud trikirataste või tõukeratastega, samal ajal aga need, kes sõita ei soovinud, said võimaluse külastada Pärnu linna ja tutvuda Viljandi noortekaga.

Aprillis toimus ka suur maakondlik karjäärpäev, mida külastas kogu maakonnast üle 300 noore.

Maikuu möödus suuresti väljasõitudega. 9. mail käisime külas tantsustuudios Põlvas Meie Stuudios.

14. mail külastasime Leoki talu kalakasvandust ja 21. mail Võrtsjärve järvevõimeusemit.

Kalastusega seotud väljasõite toetas Keskonnainvesteeringute Keskus.

22. mail toimus väljasõit Tartu vanglasse, mis oli suunatud noortele, kes näevad endal võimaliku tulevikku vanglaametnikuna.

29. mail matkame Kublitsa järve äärde, kus lõpetame noortekeskuse hooaja vahvate mängude ja grilliga ning veedame veel viimase päeva koos meie suurepärase vabatahtliku Fabioga.

Aprillis algas registreerimine Võru õpilasmalevasse, mille kohad täitsid kiiresti, kuid võimalus on veel registreerida end linnamalevasse, mis toimub 9. juulist kuni 20. juulini. Malev on hea töövoimalus suveks 13–18-aastastele noortele. Osalemiseks saada sooviavaldus ja CV e-posti aadressile maivi@vorunoor.tekeskus.ee.

Alates juunist võib meid kohata linna pildis ja kindlasti jälgige Võru Noortekeskust Facebookis või kodulehelt www.vorumaanoor.ee.

Mõnusat päikselist kevadet ning olge lahedad!

Kauri Kaljuste

FESTIVALI EEL

Pärimustantsufestival panustab koostantsimisele

Vähem kui kaks kuud on aega XXIV Võru pärimustantsu festivalini, mis sel korral kutsus kõiki ise- ja kaasatantsimisele.

Juba on toimunud esimene talvetantsupäev, tantsutoad ja aprillikuine teatetants Võru tänavatel. Neil kõigil on koos õpitud ja tantsitud enamasti Kagu-Eestist pärit tantse. Selle aasta festival pöörabki erilist palju rõhku isetantsimisele, kavas on mitmeid tantsuõpitubasid ning ühistantsimisi. Motiiv – päeval õpin, õhtul tantsin – läbib tervet festivali.

Festivali avapäeval, 5. juuli õhtul tantsitakse koos kõikide peo külalistega Võru vallas Juba küla platsil eri maade pärimustantse. Nii saavad kõik festivalihuvilised ja külalised tuttavaks. On tore, et Juba küla ärgas kogukond tantsijaid juba mitmel aastal järjest vastu võtab.

Ka see on aastaid kestnud tore tava, et festivali ühe rahvarohkema sündmuse –tänavatantsude eel saab ühiselt koostantsimisele tulevaid palasid õppida. 6. ja 7. juulil kutsuvad tantsuõpetajad Maire Udras ja Marianne Jaanson Kesklinna pargi lavale jalga keerutama.

„Oleme välja valinud 18 tantsu, neist üheksas saab tantsida erinevaid polkasamme,” selgitab Udras. „Paljud neist on pärit Vana-Võromaalt.” Tänavatants ise toimub aga laupäeval, 7. juulil Vabaduse väljakul. Platsele on oodatud kõik tantsuhuvilised üle Eesti, loomulikult püüavad meie tantse kaasa tantsida ka välisrühmad. Nende jaoks on eesti tantsud läbi aastate tundunud väga keerulised. Tantsude õppevideoid on võimalik vaadata MTÜ Võru Folkloorifestivali kodulehel www.vorufolkloor.ee.

Esimesel tänavatantsu aastal kutsuti rahvast üles püstitama Guinnessi



Tänavune festival pöörab erilist palju rõhku isetantsimisele. Foto: Aivar Sepp

rekordit. Siiani pikima tantsurivi pikuseks mõõdeti 2183 meetrit. Järgnevatel aastatel pole eesmärgiks olnud rekordid, vaid lihtsalt rõõm tantsust ja koosolemist.

Erinevaid tantsuõpitubasid on festivali ajal iga päev. Neis saab õppida nii eesti kui ka teiste rahvaste tantse. Kaugeim külaline on sel korral Hiinast. Näis, kui omaseks saavad eestlastele nende tantsud.

Tantsutoad valguvad üle linna laiali. Nii on õppimiskohtadeks Võru väljakud ja Võru Täiskasvanute Gümnaasiumi ala, Stedingu maja ja Kandle aed, folkaeroobikaks Kreutzwaldi park. Tervet linna läbib ka pühapäeval, 8. juulil toimuv tantsuorienteerumine. Orienteerumiskaardi järgi tuleb igal vähemalt neljaliikmelisel meeskonnal läbida 9 kontrollpunkti,

igas punktis tantsitakse elava muusika saatel kaks pärimustantsu. Punktides on õpetamisel abiks Võrumaa rahvatantsurühmade tantsupaarid.

Kindlasti saab tantsuarmastaja lustida lisaks kontsertidele ja tantsutubadele ka tantsuõhtutel. Festivali ajal tantsitab huvilisi Kadri Lepasson, Leanne Barbo, Maarja ja Jaan Sarv, ansambel Lõotsavägilased, DJ-d Smaddy ja Daysleeper rühmitusest Maailma-mustrid ning ansambel Konterbant. Festivalile paneb punkti koos linnarahva ja ansambliga Vesikivi peetav pika laua pidu Kesklinna pargi laval. Nõnda saab juulikuul esimesel nädalal terve linn tantsu täis.

Võru folkloorifestivali toimikond

KUU PILDIS

Teatetants Võru linnas rahvusvahelisel tantsupäeval

Rahvusvahelist tantsupäeva 29. aprillil tähistati Võrus teatetantsu ja ühistantsimisega. Teatetants algas Maksimarket juurest ning liikus linna tänavatel 2,5 kilomeetrit kesklinnani. Kokku läbiti Võru linn 18 tantsu saatel.

Kell 12.05 häälestati Võru Kesklinna pargis raadio Vikerraadio sagedusele ja tantsiti rahvusvaheliseks tantsupäevaks valitud rahvapärismuusikku tantsu „Pärliine”, et osaleda Eesti Rahvatantsu ja Rahvamuusika Seltsi väljakuulutatud traditsioonilisel ühistantsimisel.



Teatetantsijate seltskond Võru keskkonnas. Teatetantsu korraldas MTÜ Võru Folkloorifestival.

JUTUVÕISTLUS

Raamatukogus tunnustati tublisid noori autoreid

4. mail tunnustati Võrumaa Keskraamatukogus VIII õpilaste omaloominguvõistlusel osalenud tublisid noori autoreid.

Tänavusel omaloominguvõistlusel kirjutati lemmikloomalugusid. Võistlusele laekus 43 tööd Võru Kreutzwaldi Kooli, Võru Kesklinna Kooli, Varstu Kooli ja Parksepa Keskkooli õpilastelt.

Tööde tase oli väga ühtlane ja žürii ülesanne parimate valimisel seetõttu raske. Kõikidest lugudest õhkus hoolivust ja armastust lemmikute vastu või unistus ja igatsus oma lemmiklooma järele.

Selgus, et laste lemmikuteks on hobuste, koerte ja kasside kõrval ka pisut teistlaadi tegelasi: hamstrid, kalad, eksootilised hiidprussakad ja isegi tigu.

Tunnustamisüritusel aitas auhindu jagada kirjanik Marko Kaldur koos uhke samojeedi koera Valge Tähekiirega, kelle vahvatest tegemistest saab lugeda raamatust „Valge Tähekiire seiklused“. Autori sõnul on seiklustele oodata peagi järke.

Raamatukogu tänab ajakirja Lemmik toimetust, kes kinkis kolmele parimale autorile ajakirja aastatellimuse ja raamatud parimale kassi- ja koera- ja närilise loo kirjutajale. Toimetusele enim meeldinud lemmikloomalugusid saab loodetavasti lugeda juba ajakirja juuninumbrist.

Täname kõiki omaloominguvõistluse osalejaid ja õpilaste juhendajaid!

Uute lugudeni järgmisel kevadel!

*Tuuli Kütt,
Võrumaa Keskraamatukogu
teenindusosakonna juhataja*



VIII jutuvõistluse tunnustusüritusel osalenud koos Marko Kalduri ja Valge Tähekiirega.
Foto: Signe Pärnaste

Žürii arvates väärisid esikohta Älis Valge ja Stella Männiste Varstu Koolist, Hanna Hielo, Liisa Provotorov, Hanna Provotorov ja Kadri-Triin Kõoleht Võru Kreutzwaldi Koolist ning Hellika Otsar Parksepa Keskkoolist.

Hästi kirjutasid ka Loona-Maria Soe, Kaija-Liisa Kuklane, Aarne Kink, Laura Kirke Bertel Pertel ja Emma Joonas jt. Täielik nimekiri jutuvõistluse võitjatest on raamatukogu kodulehel lib.werro.ee.

AJALUGU

Elust Võrus 1928. aasta mais

Sõidawad numbrita
Linna tänavatele ja ümbruskonda on wiimaseil päewil haruldaselt rohkesti jalgrattasõitjaid ilmunud. Suur osa ratatest on aga veel ilma numbrita. Politsei on wiimastel päewadel paljudele niisuguste sõitjate kohta protokollu teinud. Rattal sõitmine, mille eest linnamaks maksmata, võib kuni 30-kroonise trahwi kaela tuua.

„Wõru Teataja“ nr. 49, 3. mail 1928

P.S. Võrumaa muuseumi kogudes on kaks Võrumaa jalgrattanutbrit, üks O tähega ja teine kirjaga WõruW. Jalgrattaid müüsid kaupmees J. Tibbing, August Tall ja Eiche. Viimane parandas ja hooldas ka jalgrattaid. Jalgrattamarkidena olid müügil Royal-Enfield, Swith-Imperial, Indian ja Husqvarna. Muuseumi kogudes on kõige rohkem jalgratturitega pilte Võru advokaadi August Plaksi tehtuna.

Uus sõiduk Võrus.
Sõidud mootorpaadil võimalikud ka Wõhandul.

Omnibusside omanik hr Rosenberg on muretsenud Wõrru mootorpaadi, mis hakkab sõitused tegema Tammulal ja Wõhandul.

Pühapäewal oli korraldatud esimene proowisõit, mis andis häid tagajärgi. Wesi on praegu madalam kui suwel. Pääle selle on jõgi ummistatud mitmes kohas igasuguse prahiga, jõe põhja on taotud waiasid jne. Siiski wõis paat täiesti wabalt jõel edasi sõita. Paat on wõrdlemisi suur, mahutab kuni 35 inimest.

Kuuldawasti korraldatakse paadiga väljasõitused pühapäewiti rohelisse ning paadi juurde jääb alaliselt juht, nii et soowi korral wõib paati tarwitada ka öösel.

„Wõru Teataja“ nr. 51, 8. mail 1928

Woorimeeste ülewaatus
Möödunud reedel toimiti politsei poolt Wõru sõiduwoorimeeste ülewaatus. Nagu sääl selgus, on Wõru sõiduwoorimehed eranditult wiletsad, lagunenud sõidukite, wiletsate hobuseriistadega ja hobustega. Woorimeestele anti igasuguste puuduste kõrwaldamiseks ühekuuline tähtaeg. Kui selle aja jooksul puudused kõrwaldatud ei ole, siis wõetakse woorimehel sõiduluba käest.

„Wõru Teataja“ nr. 54, 15. mail 1928



Jalgpallurid hõbekarikaga.



Jalgratturid väljasõidul loodusesse 1920. aastatel.

Wõru wõistluste wastu suur tähelepanu isegi wälismaal
Wõru ajakirjanikkude ja „Kandle“ jalgpalli wõistlus on äratanud suurt tähelepanu kogu maal. Alatasa kõlises eile telefon ja päriti mitmelt poolt järele rongide ja omnibusside liikumise kohta, et õigeks ajaks wõistlusele jõuda.

Wõistlus on tähelepanu äratanud isegi wälismaal. Eile pöörati meie lehe toimetuse poole ühe naaberriigi suurema ajalehe poolt, et selgusele jõuda, kas on Wõrus wõimalik lennukil maanduda, millega külalised kawatsewad kohale sõita.

„Wõru Teataja“ nr. 56, 19. mail 1928

P.S. Võistlus lõppes ajakirjanike kasuks 2:1 ja auhinnaaks saadi 7. rügemendi ohwisteride kogu poolt välja pandud suur hõbekarikas.

Hää muusika kinos
Kolmapäewal ja neljapäewal on „Kandle“ kino etendused korraldatud orkestri ja teenijaskonna tuluõhtudena. Sel puhul on orkester walinud eriti wäärtusliku eeskawa, mis filmi sisule wastawalt kohandatud. Ekraanil jookseb põnew film „Lorraine lõwide keskel“ (nais Tarzan) 8 suures jaos. Pääsades esinewad parimad kinotähed.

„Wõru Teataja“ nr. 57, 22. mail 1928

Linnawolikogu otsustas.
Linnapiiestikku kaks kohwikut.

Esmapäewasel linnawolikogu koosolekul lubati W. Märkile ja E. Mülleri linnapiiestikus Laury majas awada kohwik. Samasugune luba anti ka Reinhold Sprohgele linnapiiestikus Resoursei seltsimajas.

„Wõru Teataja“ nr. 59, 26. mail 1928

P.S. Esimene kohvik asus selles kohas, kus Kreutzwaldi samba kõrval on nn „kohtunike maja“ ja teine kohvik samba vastas teed mööda Karja tänawa suunas asuwas majas.

*Vanu ajalehti sirvis
Võrumaa muuseumi peavarahoidja
Arthur Ruusmaa*



NÄITUSED

„Sajand eestikeelset gümnaasiumiharidust Võrus“ lugemisaalis.

Raamatunäitus „Sinilille mets. Rännumees Hendrik Relve 70“ lugemisaalis.

Tatjana Kutsjuba digigraafika näitus „Nostalgia“ Dr. Fr. R. Kreutzwaldi Memoriaalmuuseumi kogust trepigaleriis.

Ingmar Muusikuse fotonäitus „Soos“ konverentsisaalis.

Ühe maali näitus – Karl Pärsimägi “Lugeja roosa päevavarjuga” (1926) – Vana-Võrumaa muuseumide kogust mõttetoas.

ÜRITUSED

6. juunil kell 10 ühe maali näituse – Karl Pärsimäe õlimaali „Lugeja roosa päevavarjuga“ – avamine mõttetoas.

12. juunil kell 17 mälumängutund mõttetoas.

LASTEOSAKOND

15. maist 15. augustini toimub kõigis Võru maakonna rahvaraamatukogudes lugemismäng „Laste-Raamatu-Suvi 2018“. Edukad osalejad kohtuvad sügisel kirjanik Reeli Reinausiga.

Juuni keskel avatakse Tähesaalis Vanessa Victoria Pildi joonistuste näitus.

TULEKUL

Suvelavastus „Needid ja suhkruvatt“ toob lavale Võru oma kangelaste loo

18. juulil esietendub Võrus Stedingu maja hoovis suvelavastus „Needid ja suhkruvatt“. Loo toob publiku ette kahe võro keelt ja kultuuri hindava sõbra Tarmo Tagametsa ja Siim Sareali asutatud MTÜ Müüdüd Naer, mis koondab oma tegevuses Lõuna-Eesti taustaga teatritegijaid.

Laulvat revolutsiooni mäletatakse kui uskumatute sündmuste jada, mis võimsa jõena murdis hirmupaisudest vabaks ühe väikse rahva. Aga iga jõgi saab kuskilt alguse. Sügis 1987 ühes Eesti väikelinnas: paar punkarit, mõni maavillane dissident, igavlevad diskopepid, usinad koolinoored ning tuhandet tavalised inimesed. Ei tundu just väga ohtliku seguna... juhul, kui see linn poleks VÕRU!

Suvelavastus „Needid ja suhkruvatt“ on lugu Võru sündmustest 30 aastat tagasi, kus nõukogudeaegsetest veidrustest tüdinud noored otsustasid hakata Eesti vabaduse eest võitlema. Sinimustvalge lipu toomine rahva sekka oli endiselt kriminaalkorras karistatav, kuigi perestroika tuuled muutsid piiri lubatu ja lubamatu vahel ähmaseks. Oli see siiras isamaalisus või lapselik põnevus, millega noored KGB huviorbiiti sattusid? Missugused tagajärjed olid tegudel, mis praegu igapäevasena tunduvad? Näidend põhineb Võru inimeste lugudel, kes olid sel ajaperioodil toimunud sündmuste keskel.

Kogu lavastuse trupi moodustavad Lõuna-Eesti taustaga teatritegijad. Näidendi kirjutas Kerttu Rakke ning lavastajaks on Ain Mäeots (Vanemuine) – mõlemad on sündinud Võrus. Kunstnikutöö teeb Karmo Mende. Lavastuses mängivad Marje Metsur, Ago Soots (VAT Teater), Liina Tennesaar, Helgur Rosental, Markus Truup, Martin Liira, Agu Trolla, Maive Käos, Gertrud Kinna, Rika Rohumets ja Aureelia Talv.

Etendused toimuvad 18., 19., 20., 21., 22., 24., 25., 26., 27., 28., 29. ja 30. juulil Võrus, Stedingu maja hoovis (Kreutzwaldi 15).

Piletid on eelmüügis Piletilevis.

Vaata lisaks: www.facebook.com/MuududNaer.

MTÜ Müüdüd Naer



TULEKUL

Jaanika Peerna toob oma kunsti New Yorgist Võrru

New Yorgis elav, Eestis üle kasvanud kunstnik Jaanika Peerna toob tuleval kuul oma loomingu Võrru. Tema näitus avatakse Vana-Võromaa Kultuurikojas (Katariina allee 11) 20. juunil kell 18, kui publiku osalusel toimub *performance* ja avamispidu.

Eelmisest aastast Eesti kultuuriesindajana New Yorgis tegutsev Peerna toob Eestisse uue versiooni oma eri maailma paigus kahe aasta jooksul arendatud „Liustike Eleegia” projektist. Näitus koosneb sajast õhukesest plastik-paberist joonistamise ja lõikamise abil tehtud elemendist koosnevast installatsioonist ning koostöös publikuga sündivast *performance*’ist, mille käigus nii sünnib kui ka sulab 15-meetrine joonistus. *Performance*’i käigus tehtud joonistus jääb näituste ajaks välistingimustes tuulte, päikese ja vihma kätte oma elu edasi elama; joonistused galeriides muudavad oma asukohti ning külastajad saavad lisada näitusele enda jooni. Lisaks mainitud skulpturaalsele installatsioonile on näituse osaks joonistused, mis sisaldavad endas eri tugevuse ja suunaga loodusenergiaid.

Põnevaks eripäraks Eestis juunis toimuva „Liustike Eleegia” projekti suhtes on see, et see toimub kaheosalisena: algab see ArtDepoo galeriis Tallinn Art Week’i ajal ja liigub sealt edasi nädal hiljem Vana-Võromaa Kultuurikotta. Installatsioon koosneb mõlemas paigas samadest osadest ja materjalidest, ometi toob iga lokatsioon projekti omapära. Nagu ei saa kaks korda samasse jökke astuda, pole ka samast materiasist koosnev näitus eri paigus sama näoga. Kõrge laega ArtDepoo galerii ruumides olevad

vertikaalsed orgaanilised vormid muutuvad Vana-Võromaa Kultuurikojas installeeritult horisontaalselt laiuvaks mereks, justkui oleks vahepeal sulamisprotsess toimunud.

Tallinnas toimuva *performance*’i käigus sündiv 15-meetrine joonistus rullub taas lahti Võrus ning saab seal *performance*’i käigus kastetud kultuurikoja läheduses asuvasse Tamula järve. Mõlemas paigas on sarnaseks elemendiks *performance*’is kasutatavad jäätikid, mis sõna otseses mõttes sulatavad sündivat joonistust.

Projekti pealkiri „Liustike Eleegia” räägib iseenda eest: Peerna elab kaasa polaaraladel kliima muutumise põhjustatud jäävormide kadumisele. Ja seda moel, mis temale kõige omasem. Laiemalt vaadates võib seda projekti vaadata kui empaatilist suhte arendamist loodusega üldse. Seda nii omaette kui kunstnik kui ka kollektiivselt koos publiku osalusega.



Lisainfo:
Jana Huul
jana@vorumuuseum.ee
tel 5803 8819
Vana-Võromaa Kultuurikoda
Katariina allee 11, Võru
Avatud: K–P k 11–19

Jaanika Peerna on „Liustike Eleegia” projektiga esinenud nii New Yorgis, Londonis kui ka mujal Ühendkuningriikides. Viimati oli see suurema grupinäituse „These Waters Have Stories to Tell” osaks Glynn Viviani muuseumis Swanseas (<http://www.ephemeralcoast.com/these-waters-have-stories-to-tell/>), kus *performance* osutus nii hästi vastuvõetuks, et muuseum ostis selle oma püsikogusse märtsis 2018.

Teisi näitusi Vana-Võromaa Kultuurikojas

- Henrik Martini (HUN) isikunäitus „VIDYA” kuni 17. juunini.
- Jimbino Vegani (UK) isikunäitus „ALASTI MAALID EESTIS JA LIIBANONIS” kuni 17. juunini.
- Jaan Pärna ehtenäitus „PEOMEELEOLU” kuni 2. septembrini.

Homme, 25. mail on Kirikute Öö

Muuseumiöö ja Teadlaste Öö festivali kõrval on Eestimaal ka Kirikute Öö ning põhjamaiselt valged ja värselt tärkavast loodusest lõhnavad õhtud lausa kutsuvad jalutama ühe kiriku juurest teise juurde ning saama osa elamustest, mida pakuvad kirikute vaimsus, arhitektuur ja Jumalat teenivad inimesed. Sel aastal on Kirikute Öö 25. mail, täpsem info selle kohta, mida mingis kirikus tehakse, on veebiaadressil <http://www.kirikuteoo.ee>.

Kirikute Öö moto on võetud Piiblist: „Nemad jäid Jumala koja ümber ka siis, kui tuli öö, [sest nende hooleks oli valve ja igahommikune avamine].” Alati on olnud inimesi ja on ka tänapäeval, kes hoolivad kirikuhoonetest, hoiavad neil silma peal ning kelle rõõm on olla osaline selles, mis kirikus toimub, nii jumalateenistustes kui ka igapäevases teenimistöös kaasinimeste hüvanguks. Üks Piibli kauneimatest psalmidest lõpeb lausega: „Ainult headus ja heldus järgivad mind kõik mu elupäevad ja ma jään Issanda kotta eluajaks.”

Kogu elu, nii öösel kui ka päeval Jumala kojas olemine on võimalik mitte ainult neile, kes tööpoolest kirikumajas elavad – jah, tööpoolest, on neidki, kelle kodud on seal. Ometi korratakse Piiblis vähemalt kaks korda tähendusriikast lauset: „Eks teie tea, et te olete Jumala tempel ja teie sees elab Jumala Vaim?” Inimene on tervnenisti loodud Jumala templiks, selleks et igapäevaselt olla Jumalaga lähedases suhtes nii päeval kui ööl.

Adventkirik avab Kirikute Ööl oma ukseid kell 18.45, et kell 19 alustada programmiga, mille pealkirjaks on „Loomine”. Meisterdamise töötoas lastele (kell 19–22) luuakse ja vormitakse midagi oma kätega. Täiskasvanute kavas on psalmide lugemine (kell 19–19.30) ning alates 19.30-st räägivad koguduseliikmeid kogemusi oma elust Jumalaga seni, kuni juttu jätkub. Kirik on avatud kuni südaööni.

Kutsun üles külastama kõiki Kirikute Ööl avatud kirikuid!

Hele Kulp,
Seitsmenda Päeva Adventistide Võru Koguduse pastor

UMA PIDO
KU KESKOTUS KIMMAS, SÕS LADVA LAULVA

**JUUBÖL
UMA PIDO 5
EESTI 100**

VÕROKEELINE LAULU- JA RAHVAPIIDO 2. JUUNIL 2018
KELL 18. VÕROL, KUBIJA LAULULAVA PÄÄL
LAAT, KONTSÕRDI, TÕUTARÕ VÕRO KESKLIINAN KELL 9-14
www.umapido.ee

KIRIKUTEATED

EELK Võru Katariina Koguduses:

- 25. mail – „Kirikute öö”. Võru Katariina kirik on avatud kell 18–23.
- 26. mail kell 16 – restaureeritud Kriisade koduoreli pidulik avamine EELK Võru koguduse pastoraadis (Tartu 42). Orelil musitseerib Hardo Kriisa, video näitamine.
- 26. mail kell 18 Võru Katariina kirikus: laulab vokaalansambel D-harmonia. Sissepääs vabade annetustega.

9. juunil 2018
algus kell 9.00

Postitee äärsel neljarealisel kasealleel Kanepi vallas, Ihamaru külas

IHAMARU KÕIVU-ALUTSE LAADAPÄEV

SIIN ON MURUL LUSTIMIST JAANIEELSET KAUPLEMIST

Päeva programmi koostamine, koostööpakumised: aivar@ihamaru.eu
Laadal kauplejate registreerimine kuni 8. juunini: laat@ihamaru.eu
Infotelefon: 513 6470
www.ihamaru.eu

Õnnitleme maikuu juubilare!

101 Agnia Linnamäe	Laine Pille Salme Möttus	75 Aili Sänna	Andres Luiga
95 Linda Umda	Antonina Asartarjan	Tamara Lill	Vello Ojaveer
Erich Paeglis	Aino Kääpakaust	Monika Kihulane	Heikki Ploom
90 Lehte Kets	Ano Vahtra	Silja Põldsaar	Arvu Kender
Ekaterina Raudvassar	80 Milvi Melts	Helve Valling	Roman Rammo
Hermiine Käärik	Milvi Hellas	Malle Horn	Gennadi Tšerkašin
Maria Päevalill	Galina Komyakova	Ene Kungas	Vladimir Kundelev
Manfred Hermann	Viive Torop	Arvo-Feliks Berg	Koit Kodaras
Kalju Ilves	Gennadi Lukjanov	Johannes Siidra	
85 Eha Nurk	Valdek Daniel	Aado Helemets	
Alexandra Sukhaya	Mart Hellas	Arvo Kikas	
Haida Allikvee	Harri Mitrauskis	70 Tiina Mähar	
Helju Kõiv	Stanislav Šlejev	Kaja Guk	
	Ants Sunts	Lea Taalveldt	
		Maie Orula	

*Juunikuu juubilaridel, kes ei soovi äramärkimist ajalehes, palume sellest teada anda 1. juuniks tel 785 0914 ja/või sirje.randver@voru.ee.
*Võru linnas oli 1.05.2018 seisuga 12 179 elanikku, neist mehi 5488 ja naisi 6691.

HANNA-LIINA VÕSA
KOIT TOOME



24.07
Võru Kandle aias

HALLOO
KOSMOS
HALLOO
MAA

KONTSERTIDE ALGUS KELL 20.
PILETID PILETILEVIST JA PILETIMAAILMAST
WWW.KONTSERTKORRALDUS.EE INFO TEL 505 9625

VESTLUSÕHTU: Margus Vaher, Jesper Parve, Eero Spriit

**MIDA MEHED
TEGELIKULT TAHAVAD?**

Kuna? **6. juunil** 19.00 Kus? **Kultuurimaja Kannel**



VÕRU ERI
Piletid saadaval Piletilevis

Folk-rock muusik
AUSTIN MILLER
Florida USA



akustiline sodo kontsert

VÕRU KANDLES
24. mail 2018 kell 19

Piletid 10 € / 8 €
müügil
Võru Kandle kassas
ja Piletilevis

www.vorukannel.ee

Võru linn ootab kõiki oma 234. sünnipäevale!

Sel aastal 234. sünnipäeva tähistav Võru ootab linlasi, sõpru ja külalisi osa saama pidustustuste mitmekesisest programmist 17. ja 18. augustil.

Reedel, 17. augustil kella 10-st äratatakse linnarahvast pidupäeva kohviga Võrumaa Keskraamatukogus ning kes on hilisema tõusmisega, ei pea ka pettuma – lustlikku meeleolu raamatute maailmas jagub kella 18-ni.

Kuna sel aastal täitub 100 aastat eestikeelse gümnaasiumi hariduse andmisest Võrus, viiakse huvilised ringkäigule „Keskkooli majad läbi aegade“. Kahel päeval, 17. ja 18. augustil algusega kell 10 Kreutzwaldi kooli (Kooli tn 7) eest saab osaleda haridusmaastiku ajarännakul (Kooli tn 7 – Jüri tn 39 – Jüri tn 42 – Vabaduse tn 12 – Seminari tn 1) koos põneva jutuvestja Artur Ruusmaaga.

17. augustil kell 11–16 jagub uudistamist memoriaalmuuseumis, sest seal avanevad dr Kreutzwaldi aardedelaekad. Mis täpsemalt nendes peitub, selgub juba kuulsaima võrulase kodus kohapeal.

Nagu traditsiooniks on saanud, kihab linn sünnipäeval paljudest välisündmustest. Kesklinna pargi perepäeval „100 sõpra“, mis saab alguse reedel kell 14, saab osaleda meisterdamise töötubades ja nautida muusikalisi etteasteid. Kell 16.15 algab spordikes-

kuse parklast sadade sõpradega rongkäik. Ühisele suurejoonelisele sünnipäeva avalöögile koos vanatehnikaklubi Vant imeliselt vahva autokolonniga on oodatud kõik linnakodanikud ja külalised. Kaasa võtke kogukonnale omast sümboolikat, riietuge kostüümidesse või olge lihtsalt heas tujus viisteist minutit enne rongkäigu algust kohal, et ühineda teistega teekonnal spordikeskuse parkla – Petseri tn – Jüri tn – Kesklinna park. Ootame!

Kõik „rongilt“ tulijad saavad sünnipäevapeo jätkudes nautida perepäeva kesklinna laval ja külastada vanatehnika näitust Vabaduse väljakul. Ja muidugi ei puudu pidustuselt ka maiuspala – reedel kell 17 pakutakse Kesklinna pargis traditsioonilist hiigelsuurt sünnipäevatorti.

Linna asutamisaastale pühendatud jooks, mis viiakse läbi reedel kell 18, on viimastel aastatel üha populaarsust kogunud ja osavõtjate arv kasvas ka mullu. Et stardijärjekorda vältida ja veel rohkem võistkondi saaks osaleda, palume teha eelregistreerimine spordiliidu veebilehel. 14. korda toimuv 1784 meetri linnajooks toimub teatejooksu põhimõttel, kus üks võistkonna liige jookseb 1000 m, teine 700 m, kolmas 80 m, ankrumees 4 m. Stardiks kogunetakse Kesklinna parki, joostakse mööda Vabaduse tänavat ja seal ka finišeeritakse; teatepulgaks on Võru linna

pastapliiats. Osaleda saavad neljaliikmelised võistkonnad nii organisatsioonide, klubide kui ka perede kategoorias. Ka sel aastal jätkame väljakujunenud traditsiooni, kus lisaks linna auhindadele loositakse kõigi osalevate perede vahel välja eriauhind.

Reedese perepäeva lõpetab Kesklinna pargis kell 20 algav ning südaööni kestav tantsuõhtu ansambli-tega Projekt ja Eldorado.

Laupäeval, 18. augustil ootab varahommikust peale külastajaid sünnipäevalaats Lembitu tänaval. Ostumelu keskel jätkub eelmisel päeval alanud perepäev „100 sõpra“ rohke muusika ja noortealadega, kus muuhulgas leiab omaniku laste hulgas nn algaja jõumehe tiitel. Sportlikku kaasaelamist pakub atraktiivne kell 15 algav võistlus, mille käigus selgub Võru linna selle aasta vägilane. Päeva lõpus saab sammud seada kell 20 algavale pidupäevakontserdile, kus järvelaval pakub fantastilise elamuse diiva Anne Veski. Samal öhtul antakse üle linna teenetemärk. Linna 234. sünnipäeva lõpetab kirev ilutulestik.

Mõnusat pidustuste ootust ja rohket osavõttu 2018. aasta linnapäevadest!

Linnapäevade täpne ajakava on üleval Võru linna veebilehe kultuurikalendris.

Inge Tolga,
kultuurispetsialist

VÕRU 234 LINNAPÄEVAD

KESKLINNA PARGIS www.voru.ee

RONGKÄIK • LINNAJOOKS • LAAT
SÜNNIPÄEVATORT • RAMMUMEESTE VÕISTLUS
RAHVAPIDU - ansambli Projekt ja Eldorado
PEREPÄEV „100 SÕPRA“ - töötoad, kontsertkava

17.-18. august

Üks unnamuudu liin

2018

18.08 kell 20 JÄRVELAVAL
LINNA SÜNNIPÄEVAKONTSERT
ANNE VESKI